

Oto Aljančič predsednik sindikalne organizacije na srečanju z upokojeenci

Drage tovarišice in tovariši!
Dobrodošli med nami!

Verjemite, da smo se današnje dne vsi veselili in da smo se v sindikatu po svojih najboljših močeh nanj pripravili.

Po lepi udeležbi, nasmejanih obrazih vidim, da taka vsakoletna srečanja tudi vam dosti pomenijo. Kako tudi ne. Velik del življenja ste delili z Mercatorjem, zato tudi danes, ko uživate zaslužen pokoj, želite ohraniti stike s svojim nekdanjim podjetjem, se želite na licu mesta prepričati, kako napredujemo, kako se razvijamo.

In za enoletno poslovno obdobje bi vam lahko na dolgo pripovedovali, kako si sleherni delavec prizadeva za boljše poslovne rezultate in da v takem prizadevanju kolektivu potem tudi uspehi so. Vendar vam bo o tem nekaj več povedal tovariš generalni direktor.

Mnogi sodelavci v kolektivu so mi naročili, naj vas v imenu vsega Mercatorja lepo pozdravim in vam zaželim v prihodnjem letu veliko sreče in zdravja. In seveda: ob letu spet na svidenje!

NADA LOMBARDO

Tradicionalno novoletno srečanje upokojeencev

ADOLF OSTERC, GENERALNI DIREKTOR: »VEDNO, DOKLER SE BOMO TAKO SREČEVALI, BOMO EN KOLEKTIV!«

Upokojene člane našega kolektiva je tudi lani pred novim letom povabila osnovna organizacija sindikata na srečanje, ki je bilo, tako kot pred letom, v domu JNA v Ljubljani.

Tokrat so se že drugič sešli upokojeenci TOZD Poslovna uprava in Detail ter ljubljanskih TOZD, z izjemo Grmade in Hrane, ki sta pripravili srečanje svojih nekdanjih članov sami.

Tudi letos smo se razveselili ob pogledu na polno dvorano naših dragih gostov, nekdanjih sodelavcev, pionirjev današnjega velikega Mercatorja.

Vse je najprej pozdravil predsednik Osnovne organizacije sindikata tovariš Oto Aljančič, za njim pa je spregovoril tovariš

generalni direktor, ki je povabljenec seznanil z dogodki, ki smo jih beležili v letu 1972. Predvsem je posvetil nekaj več besed velikima dogodkoma leta, otvoritvama velikih sodobnih blagovnic v Beogradu in Ptujju. Med drugim je dejal:

»Namenoma sem vam povedal nekaj več o obeh blagovnicah zato, ker sta to doslej naši največji in najmodernejši blagovni hiši, v kateri smo vložili blizu 7 milijard starih dinarjev, na kateri pa smo zaradi dobrega poslovanja zelo ponosni. In ponosni ste lahko tudi vi, saj bomo vedno, dokler se bomo tako srečevali, en kolektiv.«

Ob koncu je vsem zaželel mnogo sreče in zdravja in izrazil

željo, da bi se ob letu spet tako polnoštevilno zbrali in skupaj poselelili.

Ure srečanja so hitro minevale. Vsega si nekdanji sodelavci prav gotovo niso povedali, posebno ne tisti, ki se vidijo le ob tej priložnosti. Za prijetno vzdušje so poskrbeli člani ansambla Dobri znanci s sestrami Potočnik in humorist Marjan Roblek.

Upamo, drage tovarišice in tovariši, da ste se dobro počutili. Kličemo vam na ponovno srečanje v decembru, ko si bomo spet tako množično stisnili roke. Še posebno pa želimo, da bi na prihodnje snidenje prišli čili in zdravi tudi vsi tisti, ki tokrat zaradi bolezni niste mogli priti.

Upokojeenci Grmade so se seznanili z gospodarjenjem TOZD

V Grmadi so letos prvič pripravili srečanje s svojimi upokojeenci. Zato je bila tudi priložnost za daljši pomenek o uspešnem razvoju Grmade, njihove matične TOZD. Spregovoril jim je Jože Rener, direktor TOZD. Med dru-

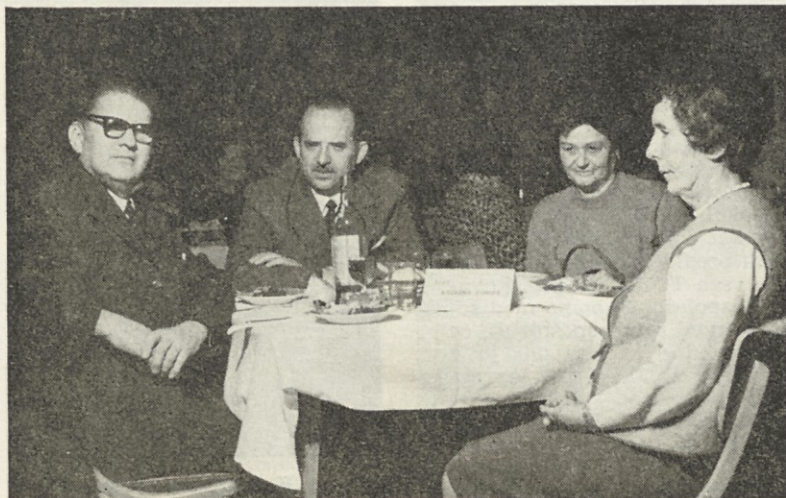
gim je izrekel vse priznanje za velik delež, ki ga imajo upokojeni sodelavci za razvoj enote. Obljubil jim je, da se bodo naslednje vsako leto srečevali in se pomenili o tem, kako živijo, kako delajo, kako gospodarijo.

»V prvem letu našega poslovanja pred 20 leti smo dosegli 196.876.000 starih din prometa«, je poročal tovariš Rener o dosežanju razvoju Grmade.

»V nadaljnjih letih je promet naglo rasel in za leto 1973 pred-

videvamo 13.000.000.000—. Tudi osnovna sredstva smo stalno večali. Leta 1952 so bila vredna 1.283.000 S din, leta 1972 pa je več kot eno milijardo S din.

Dobro veste, kakšne so bile naše trgovine pred letom 1960. Nismo imeli nobene samopostrežbe, mesnice in tudi ne bifeja. Danes se v samopostrežbah, bifejih in mesnicah opravi več kot 70% celotnega prometa. Tedaj hladilni- (Nadaljevanje na 2. strani)

Ivan Šipek — prvi z leve — upokojenec kavarne Evropa: »Vesel sem. O Mercatorju pa bi povedal, da je ubral pravo pot. Trgovina in gostinstvo spadata skupaj.«

Živio! In nazdravili so nekdanji kolegi drug drugemu. Takole skupaj se prav gotovo dobijo le enkrat v letu

PO 543/1980

(Nadaljevanje s 1. strani)

kov, mlinčkov za kavo, električnih blagajn skoraj nismo imeli. Blago smo prodajali v glavnem v razsutem stanju (bonboni, keksi,

kava, riž, olje, moka, kis itd.). Danes si trgovine brez hladilnikov skoraj ne moremo zamisliti, ravno tako si težko predstavljamo prodajo blaga v razsutem stanju.

Ta napredek je bil povezan s številnimi težavami in mnogokrat se je bilo treba marsikateri želji odreči. Žal tudi vsi člani kolektiva niso bili vedno za napredek,

tudi te smo morali mnogokrat prepričevati.

Če se spominjate deset, petnajst in tudi dvajset let nazaj in primerjate takratni položaj trgovine

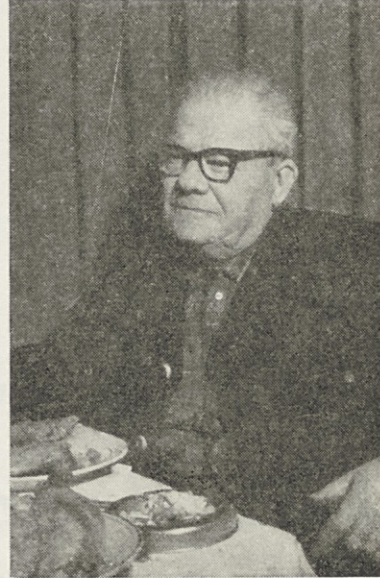
Jože Sušnik, upokojenec TOZD Rožnik: »Vsako leto prav rad pridem na to srečanje. To niso moji edini kontakti z nekdanjimi sodelavci. Večkrat se oglasim na upravi in pri inventurah rad priskočim na pomoč.«

Ivan Ermenc, nekdanji šef komerciale pri PE Jelka Gornji grad: »Mercator raste, raste. Pa ne samo po številu zaposlenih, ampak tudi drugače. Je na najboljši poti, ker si je pravilno zastavil svoje delo.«

Milica Tešar, upokojenka TOZD detajl-Logatec: »Na nas, upokojence, v naši enoti nikdar ne pozabijo. Pomagali so nam nabaviti ozimnico, povabili so nas na izlet v Prago...«

Albin Glavač, upokojenec TMI: »Takih srečanj si želim večkrat na leto, saj so lahko bolj skromna.«

GENERALNI DIREKTOR ADOLF OSTERC JE GOVORIL VODILNIM DELAVCEM NA NOVOLETNEM SREČANJU

Drage tovarišice in tovariši

Hvala, da ste se odzvali povabilu na to današnje skromno, vendar po namenu pomembno slovesnost.

Zaključujemo poslovno leto, in to eno izmed najplodnejših Mercatorjevih poslovnih let. Zato bi se vam rad zahvalil za dobro in veliko delo, za vse velike uspehe, s katerimi ste vsak po svoje obogatili Mercator in v javnosti ter poslovnih krogih še dvignili njegov ugled.

Preveč časa bi vam vzel, če bi hotel naštetih uspehe, poleg tega pa bi bilo to naštevaje odveč, ker smo vse uspehe, skupno začrtane poslovne politike, skupaj zabeležili, skupaj smo jim bili priče, se jih vsakega zase veselili in danes so naše skupno bogastvo.

Pač pa bi rad ob tej priložnosti ponovil nekatera že večkrat izrečena dejstva: Mercatorjevi poslovni ljudje in na čelu teh ste vi, so se znali v vsakokratnem gospodarskem trenutku in splošnih gospodarskih razmerah pravilno obnašati, vedno so vedeli, po kateri poti je treba kreniti za rast celotnega podjetja, za boljšo perspektivo podjetja, konec koncev za čvrstejši položaj v gospodarski strukturi. V najtežjih trenutkih ste pokazali veliko solidarnost in se vam ob tej priložnosti zato posebej zahvalim. Prepričan sem, da bomo tudi v bodoče pri vseh težavah našli skupen jezik.

Pri snovanju in uresničevanju poslovne politike nikdar nismo imeli denarja v izobilju. Dolga leta so nam banke obračale hrbet. Morda nas je prav to in zdrava trma, da hočemo uspeti in nekaj pomeniti, povezovala in povezala, da smo tako naglo zrasli v veliko organizacijo. To smo si konec koncev vedno priznali, čeprav smo si kdaj pa kdaj pred tem tudi kaj poočitali.

Pred nami je težko gospodarsko leto. Nič kolikokrat nas bo preskusilo, kako razsodni in zbrani gospodarji smo. Bolj kot morda kdaj doslej bodo oči več tisoč članskega kolektiva uprte v nas. Organizirani v TOZD, bodo člani kolektiva bolj pogosto zahtevali odgovore, kakšni poslovni politiki dajemo prednost, da bomo še dolgo uspešni, kako se bo stekel vsakomesečni izplačilni dan itd. In prvo, kar smo dolžni kolektivu je, da mislimo v svojih predlogih na skladno rast celotnega kolektiva in vseh TOZD. Ta pričakovanja kolektiva pa bomo izpolnili, če bomo med seboj odkriti, če se bomo med seboj spoštovali, če bomo imeli pred očmi vedno to, kar nas je v Mercatorju združilo in ne to, kar nas je razdvajalo.

Osebnostno bom trudil za tako sožitje med nami in prepričan sem, da se boste za to trudili tudi vi.

Želim vam in kolektivom, ki jih zastopate, došti uspehov pri delu in veliko osebne sreče v naslednjem letu.

Verjamite ali ne, tovariš Franc Lebar, upokojenec TOZD poslovna uprava, jih ima že 75 let. Prav nič jih ne kaže, kajneda!

Angela Kobal, upokojenka TOZD Emona: »Moja želja je, da bi se še večkrat dobili skupaj in da bi nas tako kot doslej vedno obiskal naš direktor.«

Srečanje v Tržiču

Da je bilo srečanje naših upokojencev še prijetnejše, so poskrbele s svojim petjem še sestre Potočnik

s sedanjim, smo v trgovini dosegli velik napredek. Vse trgovine, ki jih imamo danes, smo v tem času obnovili ali pa na novo zgradili. Napačno bi bilo trditi, da sedaj nimamo več kaj delati ali obnavljati. Ne, obnova in novogradnja je stalni proces. Posebne težave v preteklosti so bile v tem, da se med vojno in precej let po vojni ni ničesar obnavljalo in zgradilo zelo malo trgovskih lokalov. Skratka, trgovski lokali so bili iztrošeni in funkcionalno neprimerni za skokovit porast kupne moči prebivalstva.

Gospodarsko gledano, so bile v tem obdobju najhujše težave v tem, da smo morali zapreti ali opustiti zaradi rušenja številne trgovine. Kar 19.

In medtem, ko pred 10 leti ni bil niti en lokal naša last, so sedaj potrošniški centri naši: Savsko naselje, Paviljon A, Celovška 99, Šolska 7, Dravljje, Zalog, Medvedova 26, Tugomirjeva, Upravni prostori na Celovski 99.

Najvažnejše pri tem je, da se v omenjenih centrih opravlja ve-

čina prometa poslovne enote. Še važnejše za sedanji čas pa je dejstvo, da kar smo zgradili, smo v v glavnem vse plačali. Tudi problema z obratnimi sredstvi nimamo. Skratka, smo likvidni.

Ne samo povečana gospodarska moč, zboljšanje delovnih razmer, tudi osebni dohodki so se bistveno popravili. Vsakemu petemu članu kolektiva smo pomagali, da je prišel do stanovanja.

Kadrom smo vseskozi posvečali mnogo truda. V tem času smo izučili domala 300 učencev. Res je, precej jih je odšlo v druge stroke, vendar je večina naših kadrov doma vzgojena. To je največji kapital naše poslovne enote.

Ob koncu bi dodal še to, da je bil razvoj naše poslovne enote v zadnjih desetih letih uspešen, predvsem zaradi pravilno in demokratično urejenih medsebojnih odnosov ter žilave in vztrajne volje do dela vseh zaposlenih. K temu ste znatni delež prispevali tudi Vi — upokojenke in upokojenci.«

J. R.

Jože Ramšak, upokojenec TOZD detajl-Litija: »Všeč mi je tak način pozornosti do upokojencev. Včasih smo pošiljali denar po pošti, pa takole srečanje bolj užge kot poštna nakaznica.«

Kristina Cizelj, upokojenka TOZD Špecerija: »Dolg čas mi je po trgovini. Celih 38 let sem delala v njej in ponosna sem, da sem nekoč delala pri Mercatorju.«

26. decembra so se zbrali na vsakoletnem praznovanju tudi upokojenci tržiškega dela Mercatorja. Od 25 upokojencev jih je prišlo kar 22. Bolne pa so predstavniki sindikalne organizacije

obiskali na domu.

Iz Tržiča poročajo, da je bilo nadvse prijetno in veselo. Kako tudi ne, saj so vztrajali v prostorih bifeja nad tržiško blagovnico kar od 18. do 24. ure.

V takem razpoloženju pa se je v Tržiču že dalo vzdržati skupaj polnih šest ur!

Srečanju upokojencev v Tržiču so prisostvovali direktor TOZD, računovodja, predsednik DS TOZD, predsednik UO TOZD, predsednik mladine ter vsi člani izvršnega odbora sindikalne organizacije

V Tržiču je bilo res veselo

Dopisujte v »Mercator«

Srečanje - kot ga pri Panoniji še ni bilo!

V zadnjem tednu starega leta je direktor TOZD Panonija Ptuj, sklical vse upokojene člane kolektiva, ki jih je 33. Kljub temu, da gre to za starejše ljudi in da je v tem času bila epidemija gripe tudi v Ptuj, se je v dvorani delavskega kluba v Ptuj zbralo 27 upokojencev, nekaj pa se jih

je zaradi bolezni opravičilo. Vsi vodilni delavci Panonije in predsedniki samoupravnih organov in organizacij so prišli na to srečanje, da vidijo zbrane tiste, ki so s svojim delom dali bogato osnovo na kateri se danes razvija Panonija v okviru Mercatorja.

Direktor TOZD PE Panonija

Branko Gorjup je v priložnostnem nagovoru orisal razvoj TOZD Panonija in podjetja Mercator, težave s katerimi se srečujemo pri delu ter nekdanjim sodelavcem izrekel zahvalo za njihovo delo in jim zaželel še mnogo zdravih in srečnih let.

V imenu upokojencev sta se za vabilo in čestitke zahvalila tovariš Martin Klemenčič, prvi direktor Panonije in tovariš Janko Vogrinec, ki je bil direktor Panonije za tovarišem Klemenčičem. Oba sta zaželela Panoniji in Mercatorju mnogo uspehov pri nadaljnjem delu ter izrekla čestitke k doseženim rezultatom.

To je v Panoniji bilo prvo srečanje upokojencev, saj so v preteklih letih, nekdanje sodelavce obiskovali le predstavniki sindikata in jim izročali skromna darila. Kratko srečanje nekdanjih sodelavcev ni minilo brez solz veselja in sreče, da so se srečali nekdanji sodelavci, da so lahko iz »prvih rok« slišali kako gospodarji sedanji kolektiv, kakšni so odnosi z ostalimi enotami Mercatorja ter kakšni načrti so še pred kolektivom, katerega člani so bili še pred nekaj leti.

Ganljiva so srečanja nekdanjih sodelavcev, ko se nekateri že več let niso srečali, prav tako so tudi srečanja z nekdanjimi sodelavci,

ki še danes aktivno delajo in tudi srečanja z nekdanjimi voditelji podjetja. Nekajurno srečanje in obujanje spominov na vesele in težke dneve aktivnega dela ostaja vsakemu dolgo v spominu.

Opazili smo, da je tako srečanje za nekdanje sodelavce mnogo več vredno kot obiski na domu in da jih je potrebno vsaj enkrat na leto organizirati.

Po kratkem srečanju smo si krepko stisnili roke v slovo z željo, da bi naši nekdanji sodelavci še mnogo let zdravi in zadovoljni uživali zaslužene pokojnine, aktivni delavci Panonije in Mercatorja pa dosegali dobre rezultate pri svojem delu in razvijali podjetje še naprej.

zf

Še in še bi se lahko pogovarjali: Janko Vogrinec, Branko Gorjup, Martin Klemenčič, Viktor Valentin, Franc Sedež, Franc Zdravec in Jakob Špis

Ptujski upokojenci od leve proti desni: Kristina in Miloš Fureh, Gređ Steinbücher, Milica Drobnič, Hedvika Korada, Martin Korošec in Konrad Bezjak

In še ta del omizja: Letnik, Vrbančič, Cesar in Furekova

Spet skupaj: Hentah, Cvetko, Pirš, Brenčič, Verač in Janžekovič

Trije direktorji in predsednik UO: predsednik UO Ivo Nahberger vošči tov. Janku Vogrincu. Poleg direktorja TOZD Panonija Branka Gorjupa, Martin Klemenčič, prvi direktor Panonije

Upokojenci so nam pisali

Vašemu povabilu na letošnji novoletni sprejem upokojencev (23. 12. 1972) sem se tudi letos z veseljem odzvala. Lepo se zahvaljujem za to pozornost in za lepo darilo, ki sem ga ob tej priložnosti prejela.

Z željo za dobre poslovne uspehe v letu 1973, vse pri »Mercatorju« lepo pozdravljam.

ŽENICA REBEC
Litija, Levstikova 14

Dedek Mraz ni pozabil Mercatorjevih otrok

Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata TOZD Poslovna uprava je na svoji zadnji seji v decembru sprejel sklep, da tudi letos obdarimo otroke članov našega kolektiva.

Ljubljanski otroci so si lahko ogledali igrice v Mladinskem gledališču. Predstava je najbolj navdušila v trenutku, ko se je na odru pojavil dedek Mraz, ki je s seboj prinesel polno vrečk Mercator, v katerih so bile Lego kocke in paket s sladkarijami.

Letos je dedek Mraz obdaril vse otroke od prvega do vključno sedmega leta, katerih starši so zaposleni na upravi, skladišču in sektorju detaila.

Mercatorjeve mamice in očki so tudi lani pripeljali svoje malčke v mladinsko gledališče v Ljubljani, kjer jih je obiskal dedek Mraz

Otroška domišljija je bujna. Kdo ve, kaj vse se je rojevalo v njihovih glavicah, ko jim je dobri stari dedek Mraz poklanjal darilne vrečke?

Tale dedek Mraz je pa res dober. Le kako ve, da sem pridna punčka?

Le kaj se je tale naš fantič tako zamislil? Verjetno je imel prijetne misli, saj to zgovorno kaže njegov zadovoljen obraz

»Uh, to se bom igrala z lego kockami, pa še posladkala se bom.« je pomislila Darja Ažman, ko ji je vse to prinesel dedek Mraz

Dedek, si tudi meni kaj prinesel?

Pridi, pridi fantek, tudi tebi sem prinesel darilo

Tako pa so se srečali 103 otroci z dedkom Mrazem v tržiščem Mercatorju

Dedek Mraz je razveselil mnogo otrok!

Dedek Mraz Panonije, ki že nekaj let prinese darila najmlajšim, je bil pri nas letos zelo zaposlen. Dnevno pred novim letom je obiskoval pred blagovnico otroke Ptuja in okolice, jim naročal naj bodo pridni, ubogajo starše, učitelje, vzgojitelje ter naj se pridno učijo, vmes pa delil bonbončke in balončke. Veliko število otrok se je vsak večer zbralo pred blagovnico in nekajkrat tudi več kot eno uro čakalo, da se prikaže in jim kaj lepega pove in na kraju podari bonbon. Dedek si je spričo lepe starosti privoščil večje zamude, vendar so mu otroci to spregledali, saj je imel mnogo dela.

Veseli so ga bili tudi predšolski otroci zaposlenih pri Panoniji. Za te je prinesel skromna darila v Narodni dom v Ptuju. Še bolj pa so zažarele oči otrokom v Krajevni skupnosti Cirkulane, kjer so se zbrali v tamkajšnji osnovni šoli učenci te šole in učenci male šole. Blizu 500 otrok tega haloškega kraja je pripravilo lep sprejem. Po krajšem programu, ki so ga učenci šole Cirkulane morali izvajati dvakrat (zaradi pomanjkanja prostora) je vsak učenec dobil manjše darilo.

V šoli Cirkulane, oddaljeni od gradu Borl 4 km, je 430 učencev, približno 70 predšolskih otrok pa obiskuje malo šolo. To je eden izmed najmanj razvitih krajev v ptujski občini, saj je sedež krajevne skupnosti oddaljen od Ptuja 16 km, ljudje, ki živijo na okoliških hribih pa nimajo možnosti zaposlitve, zato jih je nekaj odšlo tudi v tujino, vendar to ne rešuje kraja iz nerazvitosti. Nekaj dni pred Novim letom je bila v Cirkulane asfaltirana cesta. Denar so zbrali s krajevnim samopriskom, nekaj pa sta primaknili tudi občina in republika.

Ob prihodu v Cirkulane nam je upravitelj šole tovariš Lado Štumberger razkazal šolske prostore. Učiteljski kolektiv nam je prikazal učne uspehe in težave, ki jih imajo. Ob prizadevnosti kolektiva šole in upravitelja je bilo zbranih precej sredstev, tako, da so na šoli vzorno urejene učilnice, sanitarije in tudi centralno ogrevanje. Otroci prihajajo v to šolo tudi po več ur daleč, zato jim topla šola pomeni še toliko več.

Z zbiralnimi akcijami je uspelo šoli precej obnoviti inventar, ki so ga nekatere šole v bolj razvitih občinah že odpisale, v ptujski občini pa bi ga šteli med boljše. Če ni novega inventarja, bo nam ta še nekaj let koristno služil, pravijo tamkajšnji prosvetni delavci.

Panonija Ptuj ima nad to šolo sedaj že drugo leto patronat in poskuša s skromnimi sredstvi pomagati prosvetnim delavcem pri nabavi nekaterih osnovnih učil, ki jih v razvitejših občinah financirajo Temeljne izobraževalne skupnosti.

Pri tamkajšnjih otrocih pa je dedek Mraz, ki je vsakemu otroku privoščil prijazno besedo in izročil skromno darilo, napravil še večji vtis, saj smo še pozno popoldan srečavali po haloških hribih otroke, ki so v vrečki Mercator, veselih obrazov, nosili domov skromna darila, ki jim jih starši tudi pri najboljši volji ne morejo kupiti.

Zdaj gre za vsebino delovanja TOZD

Delavci enote Detail, ki so bili organizirani v OE Mercator, so se na svojih zborih v decembru izrekli za svojo TOZD, idrijski del tega kolektiva pa spet za svojo TOZD. Za direktorja TOZD — Detail je bil na zborih soglasno izvoljen Drago Arhar, dosedanji pomočnik direktorja sektorja trgovine na drobno. Na začetku življenja njegove TOZD smo mu postavili več vprašanj, da bi vsi поблиže spoznali to organizacijo, hkrati pa izvedeli, kako se nameravajo poslovno in samoupravno organizirati, da bodo čim boljše in čim hitreje prešli v življenje ustavna dopolnila.

»Mercator«: Detail je v zadnjem času doživel kar dve spremembi: ustanovil se je kot TOZD in se tako organizacijsko ločil od nekdanje OE Mercator in — idrijski del detailla, ki se je organiziral zase kot TOZD in tako zmanjšal prejšnji obseg Detailla. Kaj te spremembe dejansko pomenijo za Detail, kakšne pogoje mu dajejo za nadaljnje poslovno in samoupravno življenje?

Drago Arhar: Ob životarjenju bivših poslovnih enot, kot so bile Polje, Logatec, Litija, Gornji grad, Dolenjske Toplice, smo že pred leti ugotavljali, da take razdrobljene PE nimajo perspektive in možnosti za boljše uspehe, saj vemo, da so prav te enote imele poslovalnice na posameznih področjih, ki so bile ustanovljene zaradi življenjske potrebe preskrbeti potrošnika, ne pa na ekonomski podlagi. Prav ti problemi in pa novo ustanovljene poslovalnice v večjih središčih, so bili povod, da so se posamezne PE že pred leti odločile za združitev v skupno maloprodajno mrežo Mercator-Detail. Ta združitev ni bila nepremišljena ali na pritisk, temveč ekonomsko utemeljena, saj smo lahko že v prvih letih ugotovili, da je bila združitev upravičena in da so uspehi za-

vidljivi. Med drugim smo v tem času zgradili in adaptirali več prodajaln in veleblagovnico v Beogradu tako, da znaša promet v novozgrajenih trgovskih objektih že približno polovico vrednosti celotnega prometa v TOZD Detail. Ta pa bo predvidoma letos znašal že 320 milijonov, kar je 8% več, kot predvidevamo za leto 1972.

Z združitvijo v maloprodajo Mercator-Detail, smo tudi samoupravne organe združili v okviru OE Mercator. Že v začetku take samoupravne prakse pa smo ugotavljali, da bo potrebno samoupravljanje bolj prilagoditi lastni organizaciji in delavcu v Detailu, da bo lahko neposredneje odločal o rezultatih svojega dela.

Toda že tedaj so bila na »pohodu« ustavna dopolnila, zato smo bili mnenja, da počakamo na nova ustavna določila glede urejanja samoupravnih odnosov. Z XXI. in XXII. ustavnima amandmajema in na podlagi IV. osnutka ustavnih amandmajev Veletrgovine Mercator, Ljubljana je tudi prav, da se je maloprodajna trgovina — Detail organizirala izven OE Mercator, sedaj — Poslovne uprave kot TOZD. S to reorganizacijo smo v Detailu dobili

Drago Arhar

pravice, ki nam zagotavljajo novo vsebino dela in življenja.

Kot sem že omenil, so se razdrobljene detailistične enote združile k skupni upravi predvsem zaradi ekonomske nuje, zaradi boljših uspehov in pogojev delavcev.

V tedanjem času notranjih združitve, se je k Detailu priključilo tudi bivše podjetje »Univerzal«, Idrija. Rezultat te združitve je bila, med drugim, izgradnja blagovnice Idrija.

Novoletna dekoracija se je tudi v SP Pri banki v Litiji prav lepo podala. Ševilne obešenke z napisom »Srečno 73« so opozarjale na bližajoče se praznike

Na vseh zborih kolektivov po posameznih področjih, v decembru 1972, smo razlagali delavcem, da se imajo vso pravico organizirati in odločati o svojem bodočem statusu. Vsi zbori, razen Idrije, so se soglasno odločili in sklenili, da se organizirajo v TOZD Detail, Mercator, Aškerčeva 3.

Na zboru kolektiva Idrije pa so sklenili, da se sami organizirajo v lastno TOZD. Z reorganizacijo v lastno TOZD Idrija, se je obseg poslovanja v Detailu sicer zmanjšal, spričo razmejitve obveznosti pa to zmanjšanje ne bo vplivalo na poslovni uspeh TOZD Detail.

TOZD Mercator-Detail pa je tudi v sedanjem obsegu in po prometu ena največjih TOZD, vendar ima kljub temu vse pogoje za čim boljše gospodarjenje in pa neposredno odločanje delavcev o vseh bistvenih problemih in o rezultatih svojega dela tako, da bomo zagotovili racioanalno gospodarjenje v korist delavcev TOZD Detail in podjetja kot celote. To pa bomo dosegli le tako, da bomo organizirali samoupravno življenje v skladu z ustavnimi dopolnili, to se pravi, da naj bo sleherni član kolektiva seznanjen z vsemi pravicami in dolžnostmi in da tudi o njih dejansko odloča.

»Mercator«: Med vsemi TOZD je vaša najbolj razvejana. Kako ste se organizirali, da bi lahko zagotovili enakopraven samoupravni delež vsakemu njenemu delu? Predstavite, prosimo, poslovno in samoupravno vašo TOZD; kakšno je njeno mesto in vloga v združenju organizaciji Mercator?

Drago Arhar: TOZD Mercator Detail ima v svojem sestavu 72 poslovalnic na področju 8 občin in 2 republik. Samo na področju Slovenije so prodajalne oddaljene do 200 km, to je najbolj razdrobljena TOZD v podjetju Mercator. Poleg razdrobljenosti na tako razširjenem področju pa imamo v svojem sestavu največ prodajalnih v hribovskih predelih, ki jih hranjamo več ali manj zaradi nujne potrebe redno preskrbovati občane, ne pa zaradi ekonomske utemeljenosti.

Prav te prodajalne pa bi danes bile problem družbe na posameznih področjih, če bi teritorialno razdelili TOZD Detail, ker vemo, da pokrivajo njihove stroške prodajalne, ki imajo večji promet in večje obračanje zalog in temu ustrezno tudi manjše stroške. Kljub takim razmeram, taki razdrobljenosti pa je mogoče, in to moramo storiti, slehernega delavca vključiti v neposredno samoupravo svoje TOZD. O tem smo razpravljali že na prvi seji delavskega sveta naše TOZD in se domenili za organizacijo nadaljnje decentralizacije samoupravljanja v svoji TOZD. Razvejali bi jo v obliki svetov, ki bi delovali povsod tam, kjer poslovno in teritorialno zajemajo neko celoto. Na svete bi delavski svet prenesel del svojih pristojnosti in jim dal vse pravice in dolžnosti, da potem samostojno sklepajo in odločajo o svojem delu in življenju, razumljivo v skladu z našo notranjo zakonodajo.

Poleg svetov, ki se, kot rečeno, rojevajo, pa imamo na posameznih področjih ali bivših enotah uprave OZD, ki poslovno povezujejo vse poslovalnice na svojem področju in posredujejo tekoče probleme upravi TOZD Detail. Razen svetov in uprav OZD pa

bodo imeli delavci na svojem področju tudi prek družbeno-politične organizacije, sindikat, ZK in mladinsko organizacijo. Te organizacije naj bi bile na svojem področju še bolj povezane s krajevnimi faktorji in pa z organizacijami Detaila.

Mercator: V nekaterih občinah, konkretno v Litiji in Logatcu, družbeno-političnim organizacijam ni bilo najbolj prav, da so se Mercatorjevi delavci na njihovih območjih izrekli za TOZD Detail, torej ne za lastno TOZD. V Litiji so celo osporavali pravilnost postopka pri ustanovitvi TOZD.

Kako bi to komentirali? Kako boste tem krajevno oddaljenim kolektivom zagotovili neposredno samoupravo v okviru TOZD.

Drago Arhar: Pri organiziranju zborov kolektivov in na poznejših sestankih družbeno-političnih aktivov na področju občin, Litije in Logatca, je nastal problem, oziroma kritika, da ni pravilno, da so delavci Detaila ustanovili skupni TOZD, temveč, da so bili premalo seznanjeni in enostransko obveščeni o ustavnih amandmajih, da pa imajo vso pravico o odločanju in samoorganiziranju v lastno TOZD in da naj se v Litiji in Logatcu organizirata lastni TOZD.

Strinjam se, da tudi naši delavci niso v celoti doumeli celotne vsebine ustavnih dopolnil, predvsem ne polne vsebine tistega dela XXI. ustavnega dopolnila, ki določa, da »delavci na podlagi svojega dela neposredno in enakopravno urejajo medsebojna razmerja pri delu, upravljajo zadeve in sredstva družbene reprodukcije, odločajo o dohodku in o drugih vprašanih svojega družbeno-ekonomskega položaja«. In da se bo potrebno o tem z delavci še veliko pogovarjati, predvsem sporedno ali hkrati ob uresničevanju novih pristojnosti pred in ob razpravah in odločanju o konkretnih vprašanih medsebojnih odnosov in upravljanju poslovnih zadev. In v tem permanentnem delu — izobraževanju in osveščanju pričakujemo polno pomoč občinskih političnih delavcev.

Nikakor pa se ne morem strinjati, da delavci ne bi doumeli vse vsebine pravic do samoorganiziranja in osnovnih sprememb glede svojega samoupravnega položaja. O tem smo sproti pisali v našem glasilu, o tem je končno v Uvodu k IV. osnutku obširno pisal predsednik statutarne komisije, brošuro in časopis je dobil vsak delavec dosti pred zbori, o tem smo ustno razlagali na samih zborih.

Ne glede na vse to, se mi ne zdi prav, da nekatere občine gledajo na zadevo iz svojega zornega kota, ne ocenjujejo pa hkrati ekonomski položaj samostojne TOZD in kar je v tem trenutku še posebno pomembno, pravico delavcev, da sami, po lastni presoji odločajo o svojem bodočem položaju.

Kolikor bodo z novimi zakoni posamezne občine udeležene na dohodku za sedeže TOZD, je ta problem ne samo TOZD Detail, temveč tudi drugih TOZD pri Mercatorju, saj vemo, da imajo tudi druge naše organizacije poslovalnice skupno v 23 občinah.

V tem primeru bi bilo potem nujno lotiti se organizacije obračunskih enot, po sedežu občine.

Mercator: V TOZD Detail je tudi Veleblagovnica Beograd. Za seboj ima polletno poslovanje. Kakšne poslovne rezultate kaže?

Pestra izbira je ponos vsaki trgovini, še posebno pa v krajih, kjer ni specializiranih trgovin, kot je to v Šentjerneju

Jesen so v Šentjerneju na Dolenjskem odprli preurejeno prodajalno, ki ji pravijo kar mini blagovnica. Naziv je kar upravičen, saj dobi v njej potrošnik vse, kar potrebuje.

Drago Arhar: V sklopu TOZD Detail imamo tudi Veleblagovnico Beograd, ki posluje od 17. 8. 1972 dalje. V polletnem poslovnem obdobju lahko ugotovimo, da je bila tako velika investicija utemeljena, saj smo v tem času dosegli promet v vrednosti 50.000.000 din. V skladu s prometom je bil ustvarjen tudi dohodek, ki je v večji meri pokrival stroške poslovanja.

Kljub temu uspehu pa bodo morali samoupravni organi in uprava TOZD Detail in še posebno kolektiv veleblagovnice posvetiti dokaj veliko skrb odpravljanju nekaterih problemov, ki niso v prid še boljšim poslovnim uspehom. Le tako bomo upravičili zupanje drugih TOZD v solidarno vložena investicijska sredstva in si zagotovili, da se bodo ta čimprej vračala.

Mercator: Z rojstvom TOZD so vas delavci tudi enoglasno izvolili za direktorja. Kakšen direktor boste, kakšen poslovni koncept boste predložili samoupravnim organom, kakšen razvoj obetate TOZD Detail?

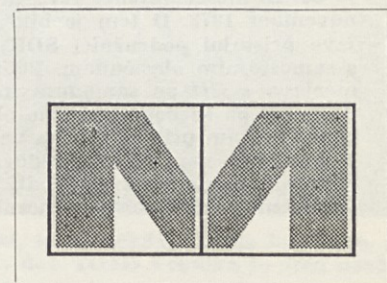
Drago Arhar: Na zborih kolektivov posameznih področij sem bil predlagan in izvoljen za direktorja TOZD Detail. Zaupanja kolektivov se zavedam. Vem, da je pred mano, oziroma pred celotnim kolektivom velika in odgovorna naloga: dobro delati v današnjem gospodarskem položaju.

Vendar upam, da bomo s pomočjo samoupravnih organov, družbeno-političnih organizacij in

celotnega kolektiva to odgovornost vestno opravili in zavestno izvrševali vse naloge v dobro naše ožje in širše delovne skupnosti.

Glavne naloge pred celotnim kolektivom v naslednjem obdobju pa so naslednje:

1. v čim krajšem času se tudi znotraj TOZD dejansko samoupravno organizirati in začeti samoupravno delovati;
2. povečati promet količinsko in finančno;
3. zmanjšati zaloge blaga in povečati koeficient obračanja;
4. skrbeti za čim pravilnejšo razdelitev dohodka in OD po uspehu dela;
5. zmanjšati poslovne stroške v skladu s povečanjem prometa;
6. v obstoječih prodajalnah ustvariti čim boljše delovne razmere in s tem tudi povečati delovno storilnost;
7. skrbeti za slehernega člana kolektiva in mu v mejah možnosti pomagati, da se bo čim boljše počutil v svoji TOZD.

Kako uspešno gospodariti v naših TOZD

Pred kratkim smo ustanovili TOZD. Toda sama ustanovitev še ne daje garancije, da bomo v TOZD uspešno delovali. Pred TOZD je sedaj vprašanje, kako ravnati, da bi se uspešno vključili v nove poslovne odnose, kako ravnati, da to sodobno in perspektivno samoupravno organizacijo izkoristimo v dobrobit vsake TOZD, podjetja in vsakega člana delovne skupnosti.

Razumljivo je, da te naloge niso lahke. Še posebej težavno bo, prilagoditi tehniko neposrednemu odločanju, spraviti v življenje ustavna dopolnila, naši kolektivi

so tako razdrobljeni, oz. razporejeni po številnih poslovalnicah. Dejstvo je, da so se številne funkcije po naši zakonodaji prenesle iz pristojnosti delavskih svetov neposredno na delavce. Vprašanje je, kako te pravice neposrednih proizvajalcev, pri nas prodajalcev, sočasno, toda ekonomično in uspešno povezati. Receptov za to ni, prepričan pa sem, da se bo v prvi vrsti treba pogovoriti, kako organizacijsko izpeljati — povezati samoupravljanje s tehniko dela. Tu bodo morale posebno vlogo odigrati politične organizacije v TOZD, to je osnovna orga-

nizacija ZK, izvršni odbor sindikalne organizacije, mladina itd. Verjetno bo kazalo za važne odločitve izvoliti po prodajalnah delegate, ker bo celotni kolektiv sklicevati skupaj tehnično zelo težavno, ekonomsko drago in v celoti praktično neizvedljivo (odpiralni čas). Možnih načinov je več. Na primer ta: UO TOZD ali kak drugi organ (DS) pripravi gradivo na primer plan investicij, ga pošlje celotnemu kolektivu, vsem poslovalnicam v razpravo. V določenem roku bodo člani kolektiva dali soglasje ali pa ne in predlagali morebitne spremembe. Tako urejeno gradivo bo dokončno usklajeval DS. Možne bodo tudi razne ankete, referendumi itd.

Namen ustavnih sprememb je v tem, da imajo pravice in dolžnosti enako vsi zaposleni. Sedaj ni

več čas razpravljati o tem ali bodo delavci imeli pravico reči — da ali ne, ker je ustava nedvoumna, treba jo je samo v praksi v celoti uresničiti.

Res je, da je na tem področju še veliko vrzeli, toda z delom je treba nemudoma začeti. Ne glede na težave, ki bodo tu in tam nastale, mora delo teči dalje.

Verjetno bi bilo v okviru podjetja koristno organizirati strokovne razprave z vsemi vodilnimi, vodstvenimi in drugimi delavci. Vse člane kolektiva bi bilo potrebno seznaniti s pravicami in dolžnostmi, ki jih določa ustava. Še več, seznaniti bi jih bilo potrebno s praktičnim delom v vsaki TOZD in podjetju kot celoti. Gre za to, da bi se odlična teorija prenesla v vsakdanje življenje celotnega podjetja.

J. R.

Zakon o začasni omejitvi osebnih dohodkov

Dne 18. decembra 1972 je začel veljati zakon o začasni omejitvi osebnih dohodkov. Po tem zakonu so omejena izplačila OD za nekatere organizacije združenega dela, interesne skupnosti, državne organe ter družbenopolitične in druge organizacije. Med nekatere organizacije združenega dela spada tudi trgovina.

Zakonodajalec pravi, da je namen tega zakona, da bi bilo breme stabilizacije enakomerneje porazdeljeno na vse gospodarske in družbene subjekte.

Po 3. členu zakona se od dneva veljavnosti zakona, to je od 18. decembra 1972 pa do 30. junija 1973 ne smejo v navedenih organizacijah izplačevati osebni dohodki, ki bi bili višji od povprečja na delavca od 1. januarja do 30. novembra 1972 ali od OD izplačanih za oktober 1972. Dana je možnost izbire ali povprečje januar—november 1972, ali OD za oktober 1972.

4. člen nadalje določa, da v primeru če bi bili osebni dohodki določeni po družbenem dogovoru, samoupravnih sporazumih ali v splošnem aktu nižji, kot jih določa 3. člen tega zakona, potem se izplačujejo osebni dohodki, ki so določeni v omenjenih aktih.

Osebnih dohodkov izplačanih skladno s tem zakonom od uveljavitve zakona tj. 18. december 1972 pa do 30. junija 1973 ni dovoljeno pozneje povečati niti po preteku omenjenega obdobja. To razumemo tako, da se tisti osebni dohodki, ki bi bili sicer lahko več izplačani kot pa jih določa zakon za dobo od 18. decembra 1972 pa do 30. junija 1973, ne morejo pozneje za nazaj izplačati.

Na predlog republiškega ali pokrajinskega izvršnega sveta ali pristojnega zveznega organa lahko Zvezni izvršni svet po mnenju sindikalnega organa dovoli posameznim skupinam povečati osebne dohodke za določen odstotek ali do določenega zneska.

Če ugotovi, da so doseženi cilji za katere je bil izdan ta zakon, bo Zvezni izvršni svet o tem obvestil Zvezno skupščino in ji predlagal, naj ta zakon razveljavi.

V 11. členu je določena denarna kazen za kršilce zakona in sicer za gospodarsko organizacijo od 5.000 do 20.000 dinarjev, za odgovorno osebo pa 500 do 5.000 dinarjev.

Zakon je kršen:

1. kadar je nepravilno izračunano povprečje
2. kadar je OD izplačan v večjem znesku kot določa zakon. In kako bomo sedaj ravnali v našem podjetju?

Vsaka enota s samostojnim obračunom se bo morala odločiti ali bo uporabila povprečje OD za januar—november 1972 ali za oktober 1972. Seveda pa bo pri tem morala upoštevati OD po samoupravnem sporazumu, če so morda nižji in na koncu še ugotoviti, če OD pokriva tudi dohodek.

Za tiste enote, ki imajo skupen žiro račun, to so enote z notranjim obračunom, je bil obračun napravljen v planskem oddelku podjetja. Po tem obračunu se bo uporabljalo povprečje OD za mesec oktober 1972, ker je višje od povprečja januar—november 1972. O tem je bilo potrebno predložiti pismeno izjavo pristojni podružnici SDK. To velja seveda tudi za enote s samostojnim obračunom. Poleg tega je bila napravljena primerjava z OD po samoupravnem sporazumu. Tako so bile te enote ali pa še bodo pismeno obveščene o možni višini OD. Na koncu moram pripomniti, da navodil za izvajanje zakona še ni. Navodila so nam bila posredovana na sestanku, ki ga je organiziralo združenje knjigovodij. Kolikor bo prišlo končno do sprememb, bomo seveda morali naknadno popraviti obračun.

Ivica Pirnat

Trgovina kot izložba. Tako lepo razvrščeno blago v mnogih naših prodajalnah samo po sebi vabi kupca, potrjuje dober izbor blaga in strokovnost prodajalcev

Osebni dohodki na hranilni knjižici

Na istem zboru, ko so Tržičani pred mesecem ustanavljali svojo TOZD, so razpravljali na koncu tudi o izplačevanju osebnih dohodkov preko hranilne knjižice.

Zelo glasni so bili, za spoznanje bolj, kot pred tem, ko so razpravljali o vsebinskem pomenu ustanavljanja TOZD.

Niso in niso se mogli ogreti za hranilne knjižice. Nekaterim nikakor ni hotelo v glavo, da bi na izplačilni dan, namesto bankovcev, držali v dlaneh le potrdilo o zasluženem OD. Videti je bilo, kot da prav ne zaupajo, da jih je strah pred neznanimi.

In tedaj sem se odločila, da bom zaradi Tržičanov pa tudi drugih delavcev v Mercatorju, ki imajo glede izplačevanja OD preko hranilnih knjižic pomislek, povprašala Ptujčane, ki pa že dobre pol leta izplačujejo OD preko banke, kako se jim je obnesel tak način izplačevanja OD, kako so se delavci privadili hranilnim knjižicam.

Ptujsko izkušnjo nam je razložil Franc Zadravec, sekretar TOZD Panonija:

»O novem načinu izplačevanja osebnih dohodkov smo se pogo-

varjali na zborih delovnih ljudi lani marca. Maja pa so prvič že sprejeli delavci Panonije osebni dohodek preko banke.

Kako to funkcionira?

Obračunske listke in plačilne liste pripravijo v obračunu osebnih dohodkov, kot so prej. Namesto denarja pa dobi vsak delavec v kuverti obvestilo o višini osebnega dohodka. S tem obvestilom lahko vpiše določeno vsoto kot hranilno vlogo na hranilno knjižico na vsaki pošti, na področju PTT Maribor in Murska Sobota, tak je dogovor z banko, in seveda na banki. Denar pa lahko dvigne na vseh poštah v SR Sloveniji in vseh poslovnih bankah v Jugoslaviji.

Hranilne vloge banke obrestujejo po enaki obrestni meri, kot veljajo za običajno vezano hranilno vlogo. Obresti pa tečejo od dne, ko naša služba vloži plačilno listo v banko in ne od tedaj, ko delavec vstopi v banko in vpiše svoj zaslužek na knjižico. S tem smo odpravili gnečo na ptujski banki in poštah, kjer delavci prebivajo. S takim načinom (Nadaljevanje na 9. strani)

Z obiska v Šmartnem pri Litiji

Star pregovor pravi, da obljuba dela dolg. Zdaj, ko smo že sredi zime, izpolnjujem besedo, dano še v poletnih dneh. Takrat sem namreč tovarišici Mariji PUŠNIKOVI, poslovodkinji v prodajalni v Šmartnem pri Litiji obljubil, da se tudi pri njih oglasim na kratek klepet.

No, pred dnevi sem res prišel v ta majhen in prijeten kraj, nedaleč od Litije. Tam sta kar dve prodajalni z napisom »M«. Razen prodajalne, v katero sem bil namenjen, je tamkaj tudi samopostrežba.

Tovarišico Pušnikovo sem našel za prodajno mizo; takšno, kakršno jo poznam že vrsto let. Prijazno, nasmevano, vedno razpoloženo. Čeprav sem prišel nenapovedan, je rada ugodila moji radovednosti in kmalu sva se zapletla v pogovor.

»Pri nas prodajamo metrsko blago, konfekcijo, trikotažo, drobno galanterijo, pa tudi obutev in šolske potrebščine. Čeprav je kraj majhen, se trudimo, da želje potrošnikov zadovoljimo, kolikor moremo. Poglejte, Litija je blizu, pa tudi do Ljubljane ni daleč. Moramo se potruditi, da stranke obdržimo.«

»Zvedel sem, da dosegate lep promet. Kraj je majhen in nasproti vaše prodajalne je podobna prodajalna podjetja »Tobak«. Kako je torej s to konkurenco?«, me je zanimalo.

»Z doseženim prometom smo lahko res zadovoljni. Morda bi promet lahko tudi precej zvišali, če bi dobili na prodajne police prav vse, kar želimo. Toda, saj je znano, kako je težko z blagom. Vendar, kot sem že dejala, kupcu nudimo, kolikor le moremo. Tudi

cene so pri nas konkurenčne. Strankam gremo radi na roko, kot se temu reče. Konkurenčne cene in dobra postrežba so tudi »krive« za naš uspeh.«

Sama prodajalna je bogato založena in lepo urejena. Štiri prodajalke in ena učenka razen tovarišice Pušnikove, skrbijo za to. Vse delo opravijo same. Če je katera izmed zaposlenih v bolniški, druge bolj poprimejo za delo. Pomoči drugod ne iščejo. Kadar pride nova pošiljka blaga, seveda s prevzemom ni malo dela. Takrat je treba tudi kako uro potegniti ali se celo popoldne vrniti na delo.

»Res, s kadrom v trgovini nimam težav. S temi dekletki dela-

mo skupaj že skoraj deset let. Vedno brez problemov. Zaradi nabave blaga pri Mercatorju ali pa drugod, sem večkrat odsotna. In zlahka se zanesem na svoje sodelavke. Rekla sem že, da gremo strankam zelo na roke in naše »punce« so pravzaprav tiste, ki so »krive«, da se stranke rade vračajo k nam.«

Mimo vsega tega pa tudi pri njih niso povsem brez problemov in želja. Najhuje je to, da imajo zelo majhen skladiščni prostor. Pa tudi sodobnejše opreme v prodajalni si želijo. Tako bi lahko izbirali blaga še bolj popestrili in uredili tako, kot si želijo. Primernejša oprema bi omogočila boljši razpored blaga in s tem tudi olajšala delo. In potem bi bili potrošniki še bolj zadovoljni.

DEJAN

Nova trgovina s pohištvom na Vrhniki

Dne 16. decembra so na Vrhniki odprli sodobno trgovino s pohištvom, ki je zamenjala prejšnjo, staro, in ki bo mesečno ustvarjala 300.000 din prometa.

Če bi nekdanji »vrhniški« furmani iz groba vstali, bi se nemalo začudili današnji Vrhniki. Glej no glej, bi dejali, nekaj starega pa vendar še stoji: in to prav tista štala za konje, ki je bila v njihovih časih, pred dvema stoletjema najmodernejša na Kranjskem.

Da, še stoji. Samo pred kratkim je dobila povsem drug videz. Arhitektonsko ni nič spremenjena, le olepšali so jo s svežimi barvami in sodobnim tlakom in jo preuredili v trgovski lokal, ki je last naše TOZD Vrhnika.

Tako se danes Vrhnika lahko pohvali z moderno trgovino s pohištvom. Pobudo, da bi to dvestoletno stavbo preuredili v lokal, je dal tovariš Mikulan, prejšnji direktor PE Vrhnika. Sprva so se pri PE ogrevali v teh prostorih za samopostrežbo, kasneje pa so sklenili, da bo tu trgovina s pohištvom. Trgovino s pohištvom je PE že imela, vendar je bila v skrajno neprimernih prostorih, poleg tega pa je bila tudi dislocirana.

Z adaptacijo so pričeli v septembru lanskega leta, 16. decembra pa so lokal odprli. Vrhnici so bili presenečeni nad zunanjim, predvsem pa nad notranjim izgledom nekdanje štale, ki je služila že v vsemogoče namene. Nazadnje je bilo tu živilsko skladišče PE Vrhnika. Adaptacijska dela so veljala 200.000 dinarjev, izvajalo pa jih je GP Gradišče iz

Cerknice. Posebno zaslugo za izviren adaptacijski načrt pa ima ing. arh. Alojz Drašler.

Trgovina meri 250 m², izbira pohištva je pestra, poleg tega so cene nižje kot v Ljubljani, zaradi nižjega odstotka prometnega davka v vrhniški občini.

S pridobitvijo nove trgovine so zadovoljni ne le Vrhnici, ampak tudi delavci v njej in mi vsi, kajti še eno sodobno trgovino imamo več.

N. L.

Vljudnost, prijaznost in potrpežljivost s kupci so tri glavne odlike dobrega trgovca

Marija Pušnik, poslovodkinja trgovine v Šmartnem pri Litiji

(Nadaljevanje z 8. strani)
bančnega poslovanja delavce seveda spodbujamo k varčevanju.

V Panoniji razmišljamo, kako bi še bolj stimulirali delavca-varčevalca. Ugotavljamo, da bi tudi v interesu TOZD kazalo z dodatnim odstotkom ali odstotki vplivati na izdatnejše varčevanje.

Doslej so delavci puščali povprečno pteino svojih zaslužkov na hranilni knjižici in v dobre pol leta se je nabrala že taka vsota,

ki zagotavlja TOZD boljše odnose z banko. Banka nam že nudi nekatere ugodnosti za najemanje kratkoročnih kreditov za obratna sredstva in potrošniška posojila. in pri zadnji dodelitvi smo dobili že enkrat več sredstev za potrošniška posojila.

Skratka: z izplačevanjem osebnih dohodkov preko hranilne knjižice, smo koristno ravnali, koristno za vsakega delavca in celotno TOZD. I. V.

Posvet pred nakupom. Tovariša Anton Mele (z leve) in Vinko Pečar pri svojem vsakdanjem opravilu

Dvesto let stara stavba na Vrhniki, ki je nekdanj služila kot štala, je pred kratkim dobila povsem drug videz. TOZD Vrhnika je pred novim letom odprla trgovino v pohištvo

Gosti iz inostranstva u veleblagovnici na Novom Beogradu

U toku decembra robnu kuću na Novom Beogradu posetilo je više delegacija iz inostranstva.

Izdvojićemo Grčku privrednu delegaciju, koja je bila gost Privredne komore republike Srbije, Predsednik Privredne komore Severne Grčke, koji je predvodio delegaciju, pokazao je veliko interesovanje i iznenadjenje, ističući

Venčаница beogradskog kreatora Čedomira — Čedomira na reviji u veleblagovnici u Novom Beogradu

Supruga američkih senatora na reviji u snack baru veleblagovnice u Novom Beogradu

Model ručne izrade zlatiborskih pletilja, koji nosi prodavačica »Kluba 3M«, koji je priredio reviju

savremenost enterijera i načina izlaganja robe.

Ne manje značajna je i delegacija Poljskog univerziteta ekonomskih nauka. Šef delegacije, dekan univerziteta, čiji je predmet trgovina, bio je pun pomplimentata ističući Veleblagovnicu kao uzor i ogledalo savremene trgovine i pravi način prilaska kupcu.

Vredna pomena je i delegacija AIH (Međunarodne organizacije hotelijera) koja je bila na savetovanju u hotelu »Jugoslavija«. Pauzu savetovanja delegati su iskoristili da posete robnu kuću na Novom Beogradu.

Interesantno je napomenuti, da su gosti, koji zvanično, protokolarno, posete kuću puni utisaka pa se posle, »neprotokolarno« vrata i provedu vreme u obilasku kuće kao kupci.

Gošće postaju kupci

Veleblagovnica na Novom Beogradu pročula se i u starom gradu.

Komentari potrošača su da se roba u MERKATORU »može videti«. Asortiman robe je tako izložen da je svaki komad na oku kupcu. Nije nikakvo iznenadjenje da kuću posećuju i mnogi stranci, pojedinci ili članovi raznih vladinih i privrednih delegacija.

Vredno je zabeležiti da su supruge senatora Sjedinjenih američkih država u svom programu imale i posetu jednoj robnoj kući. Izabran je — »Merkator«.

U njihovu čast »Klub 3M« je u snek-baru priredio malu modnu reviju.

Prikazano je preko 80 modela najmodernijih linija i krojeva Industrije usnja iz Vrhničke, Trikotaže »Beograd«, »Almire«, »Rašice«, »Angore«, »Zlatiborke — Sirogojna« i venčаницe beogradskog kreatora Čedomira-Čedomira.

Gošće iz Amerike bile su prijatno iznenađene kada su saznale da je to roba koja se u kući može i kupiti. Srdačno su aplaudirale šarmantnom nastupu prodavačica butika koje su, za ovu priliku, bile — manekenke.

Najviše ih je impresionirala kolekcija zlatiborskih pletilja »Sirogojna« od islandske vune.

Kao suvenire, iz Jugoslavije su ponele kopije slika slovenačkih košnica, koje su kupile u »Klubu 3M«.

Posle podne, u nezvaničnu posetu, došli su i senatori, koje su njihove supruge dovele u »kupovinu«. Olga Djurdjević-Djukić

Poklon Mercatora sportisti godine

Veleblagovnica na Novom Beogradu bila je jedan od pokrovitelja akcije — izbora Sportiste godine. Ovo je jedno od najzbudljivijih događaja za sportiste i njihove navijače. Ovu tradicionalnu aknetu organizuje beogradski list SPORT već po šesnaesti put.

Kao predstavnik Mercatora u žiriji za izbor učestvovala je Olga Djurdjević-Djukić, rukovodilac »Kluba 3M« i modni savetnik.

Olga Djukić, rukovodilac »Kluba 3M« predaje poklon u ime Merkatora Mati Parlovu — sportisti 1972. godine

Visoko priznanje ove godine je jednoglasnim izjašnjavanjem članova žirija pripalo bokseru Mati Parlovu, studentu iz Pule.

Ono što je povelio čitaoce lista, koji su Mati Parlovu dali najveći broj glasova, nije moglo da ne bude istaknuto i od strane žirija. Pored toga što je Mate Parlov nosilac zlate medalje na Minhenskoj olimpijadi istaknuti su njegovi radni i humani kvaliteti čoveka i sportiste. Osim toga, svojim uspesima Mate Parlov je učinio da se boks, sportska disciplina u nas prilično neafirmisana, podigne na jedan viši nivo.

Na koktelu u hotelu »Jugoslavija« Mati Parlovu je u ime »Mercatora« kao poklon predata reprodukcija slovenačkog slikarstva na košnicama i smučarski džemper zlatiborskih pletilja iz Sirogojna.

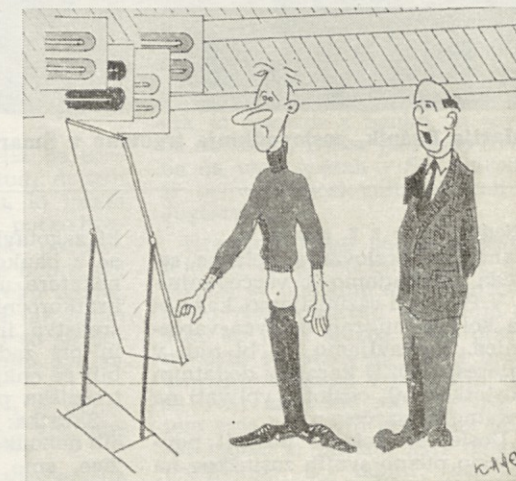
Oba poklona su izazvala veliku pažnju njegovih kolega i sportskih novinara koji su se ovde zatekli da pozdrave jednog pravog sportistu.

Model iz kolekcije IUU, koja je prikazana na reviji suprugama američkih senatora

Želite, možda, odelo uz struk?

Bez brige, posle prvog pranja isteglice se

S seminarja za mlade viške aktiviste

Poročata naša mlada sodelavca: Seminar je organizirala Občinska konferenca ZMS Ljubljana Vič-Rudnik. Udeležili so se ga vsi zastopniki mladinskih aktivov iz vsikega območja.

Na seminarju sta predavala **Stane Drobnič** svetovalec pri Mestnem sindikalnem svetu in **Zvone Zagar** predsednik mestnega odbora sindikata za industrijo in rudarstvo.

Stane Drobnič je predaval o vlogi mladih v samoupravljanju. Na začetku seminarja smo se pogovarjali o razvoju samoupravljanja. Kako je nastalo in o samem razvoju delavskega samoupravljanja. O tem ne bi kaj dosti govorila, saj vsi več ali manj vemo, kako se je razvijalo. Največ smo se pogovarjali o delavskem svetu, kajti delavski svet je najpomembnejši samoupravni organ delavskega samoupravljanja. Veliko govora je bilo o seji delavskega sveta in ugotovili smo, da so v poteku sej mnoge nepravilnosti. Delavci v kolektivu morajo vedeti, o čem bo razpravljali in sklepal delavski svet in se še pred sejo seznaniti z dnevnim redom seje, z gradivom za sejo in imeti možnost povedati glede tega tudi svoje mnenje.

Informiranost je pogoj za dobro samoupravljanje. Če delovna skupnost ni obveščena, ne more v odločitvah sodelovati. Vendar je informiranje v naših kolektivih še vse preslabo razvito. Na seminarju smo menili, da je naloga mladih, da se v kolektivih odločneje zavzemamo za boljše informiranje.

Tudi obveščanje samih članov delavskega sveta je ponavadi zelo slabo. Običajno član delavskega sveta sploh ni obveščen in malo kdaj dobi gradivo več dni pred sejo. V tako kratkem času ne more preštudirati gradiva, zato gre na sejo slabo pripravljen. Kako naj potem član delavskega sve-

ta odloča o važnih zadevah kolektiva. Stališče na seminarju je bilo, da se pošlje gradivo najmanj 20 dni prej. V tem času se ga da preštudirati in dobiti mnenja in stališča vsega kolektiva.

Tudi mladinska organizacija mora biti obveščena o seji in tudi ona mora dobiti gradivo 20 dni prej. Le tako bo mladinska organizacija kot samostojna politična organizacija lahko razpravljala in študirala vprašanja, ki so pomembna za ves kolektiv. Svoja mnenja in stališča daje preko svojega člana v delavskem svetu. Na seminarju je prevladovalo mnenje, da je premalo mladih članov delavskega sveta. Vendar smo za to sami krivi, kajti na tem premalo delamo. Sicer pa so seje delavskega sveta odprte in tu je možnost, da pošlje mladinski aktiv svoje člane, da sodelujejo na seji.

Naslednja točka Staneta Drobniča je bila beseda o individualnih in kolektivnih samoupravnih organih. Poudarili smo, da imajo individualni in kolektivni organi velik pomen za samoupravljanje. Na seminarju smo prišli do prepričanja, da so zadnja leta kolektivni organi zgubili na svojem pomenu. Na primer: direktor predlaga delavskemu svetu določen predlog. Kot sva že omenila, velikokrat član delavskega sveta ni obveščen in ker se noče zameriti direktorju, dviguje na seji roko kot nekakšen robot.

Zato bo moral biti večji poudarek na kolektivnih organih samoupravljanja, kot so zbor volilcev, razne komisije povsod tam, kjer delavec neposredno dela in živi.

In kot zadnjo točko na predavanju Staneta Drobniča, smo obravnavali **VLOGO MLADIH V SAMOUPRAVLJANJU**. O tem, kakšen naj bo mlad človek na sploh, kakšen v delovni organizaciji, njegova udeležba v samoupravljanju, njegovo delo in kak-

šno naj bo delo mladinske organizacije.

Mlad človek naj bo revolucionaren, smo slišali na seminarju. Bori naj se za napredne ideje in pravico v svetu. Ponavadi je mlad človek tisti, ki se bori za pravico in napredne sile. V delovnem kolektivu naj bi se bolj zanimal za samoupravljanje, za delo v njegovem kolektivu. Ne pa, da večsilih niti ne ve, kakšne samoupravne organe imajo v podjetju, kako delujejo in sploh kakšne pravice ima kot mladinec.

Tu bi mladinska organizacija lahko veliko storila. Bodisi v obliki seminarjev ali predavanj. Na svojih sestankih naj bi razpravljala o delu samoupravnih organov, kajti mladinska organizacija ni servis za krasitev dvoran in prirejanje proslav, kar je ponavadi pri mladinski organizaciji osnovni program. Tudi to naj opravlja, vendar naj se ukvarja veliko več s političnim delom.

Takšnega dela primanjkuje in na seminarju smo sklenili, da se mora politično delo v mladinskih aktivnih poživiti.

Delo mladinske organizacije naj bi se usmerilo predvsem na tri področja: *politično, kulturno in rekreacijsko*.

To so temeljne smeri, po katerih naj bi vsak mladinski aktiv po svojih možnostih sestavil svoj program. Mladinski aktiv naj bi si prizadeval za čim večje število svojih članov. Obveščal naj bi preko različnih sredstev informiranja tudi člane delovnega kolektiva, ki niso člani mladinskega aktiva in jih s tem privabljal v svoje vrste.

Mladinska organizacija naj ima svoje komisije za določena vprašanja, kajti tako bo delo lažje in hitreje steklo.

Mladinski aktiv si mora, tako smo sklenili na seminarju, prizadevati, da pridejo njegova vprašanja v statut podjetja. Določen naj bi bil položaj in vloga predsednika, naloge in pravice ter obveznosti mladinske organizacije.

Tudi na sejah DS bi morali od časa do časa razpravljati o delu mladinske organizacije in ji pomagati, da bi sestavila čim boljše delovne programe in jih potem tudi uresničevala.

Miro Hvala
in Božo Zalar

Grmadina poslovalnica s sadjem in zelenjavo na Titovi 87 v Ljubljani je prav gotovo ena najbolj domiselno urejenih trgovin te vrste

SPET UGRABITEV. Na progi Ljubljana—Beograd je neznan potrošnik ukradel štruco kvalitetnega kruha, ki ga pošilja

Mercator

vsak dan v Beograd, in neznan kje odskočil.

Dosedanji uspehi mladine morajo biti spodbuda za nadaljnje delo

Sredi decembra, le nekaj dni po konferenci Zveze komunistov Jugoslavije, se je mladina TOZD PE Panonija zbrala v ptujskem narodnem domu na svojo redno letno konferenco. Preko 100 mladih je prišlo, da bi dali obračun dela, začrtali nove naloge ter končno tudi, da si izvolijo novo vodstvo. Spričo velike obremenjenosti na delovnih mestih, šoli in drugod, ter ne nazadnje tudi velike oddaljenosti posameznih mladincev (tudi preko 25 km iz Ptuja), je udeležba sicer bila nekoliko skromnejša, kot bi pričakovali, vendar je vsebina konference bila na precejšnji višini.

Še večji poudarek konferenci je bil podan tudi z veliko udeležbo gostov, saj so zraven direktorja TOZD PE Panonija, sekretarja, predsednika DS in UO, sekretarja organizacije ZK in podpredsednika sindikata v Panoniji, bili na konferenci prisotni še član predsedstva ZMS Drago Žlender in predsednik Občinske konference ZMS Ptuj Zvone Masten.

Predsednik organizacije ZMS v Panoniji Stane Širovnik je v svojem poročilu navajal delovne uspehe, ki so jih mladinci in organizacije v preteklih dveh letih dosegli. Pri delu ni manjkalo težav, saj je delo z mladino v trgovini, kjer je mladina razporejena v približno 50 enot, različne delovne čase, približno polovico učencev je v šoli, kjer imajo nekateri pouk dopoldan drugi popoldan, zelo težko ter zaradi še nekaterih drugih razlogov uspehi niso bili še boljši.

Sekretar organizacije Jože Kaučevič, je podal poročilo o sodelovanju z mladino trgovskega podjetja »KOLEKTIV« iz Arandželovca in obiskih, ki jih je mladina tega podjetja opravila v Ptuj in z obiska delegacije mladine Panonije v Arandželovcu.

Zanimivo je bilo tudi poročilo, ki ga je v imenu predsedstva organizacije ZMS Panonije podal Marjan Pišek. V tem poročilu so

bile nakazane nekatere slabosti dosedanje organiziranosti mladine v podjetju ter podan predlog za novo organiziranost. Po podrobnejši utemeljitvi je bila nova organiziranost soglasno potrjena. Zanimivo je to, da je mladina Panonije sedaj organizirana v tri osnovne organizacije, ki so povezane v enotno mladinsko organizacijo Panonije.

Prvo organizacijo sestavljajo mladi, ki so zaposleni oziroma delajo v Ptuj in prvi izmeni, v drugi organizaciji so mladinci, ki delajo v Ptuj in drugi izmeni, v tretji organizaciji pa mladina, ki dela v prodajalnah izven mesta Ptuj. Vsaka organizacija ima svojega predsednika in sekretarja, ki zraven predsednika, sekretarja in administrativnega vodje sestavljajo predsedstvo kot najvišji izvršilni organ organizacije zveze mladine Panonije.

Mladina računa, da bo na ta način angažirano večje število mladih, da bo delo celotne organizacije kvalitetnejše in zato tudi pričakujejo še večje uspehe. Iz poročil in razprave je bilo razbrati zapostavljenost mladine pri njihovem vključevanju v samoupravne organe, vendar tu ne gre za to, da mladina ne bi uživala zaupanja pri starejših, temveč mnogokrat tudi za nezaupanje mladih do samih sebe. To je v razpravi bilo pojasnjeno s tem, da je kolektiv Panonije star povprečno nekaj manj kot 30 let, kar pomeni, da je več kot polovica mlajših od 25 let. Če bi na volitvah vsi mladi volili mlade kandidate, ki so bili na kandidatni listi, se ne bi pripetilo to na zadnjih volitvah, ko so izpadli skoraj samo mladi in niso pri neposrednih volitvah bili izvoljeni v DS PE Panonije.

Skoraj vsi prisotni gosti so posegli v razpravo, ki so mladini dali koristne napotke za nadaljnje delo.

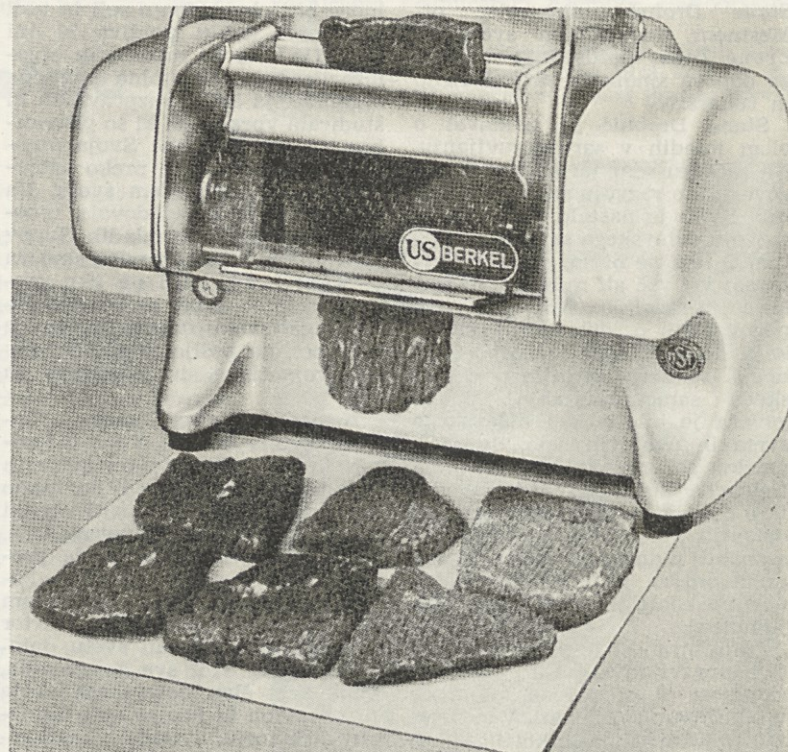
Na konferenci je bilo izvoljeno tudi novo vodstvo. Za predsedni-

ka je bil izvoljen Jože Kaučevič, namestnik poslovodje tehničnega oddelka v Blagovnici Panonija v Ptuj. Dosedanji predsednik Stane Širovnik, ki je dve leti uspešno vodil organizacijo, je že pri

pripravah na konferenco izrazil željo, naj ga pri novem vodstvu ne upoštevajo, ker izredno obisku v srednjo komercialno šolo v Ptuj in tega dela več ne bi zmožel.

Pričakujemo, da bo velik del sklepov, ki jih je mladina Panonije na svoji konferenci sprejela, realiziranih in da bo novo vodstvo uspelo tako kot dosedanje angažirati čimveč mladih k aktivnemu delovanju. z f

To je meščalec in ne mešalec

Meščalec mesa — steaker — BERKEL

Značilnosti:

— Meščalec ima na valj nanizane nožke, ki prerežejo vse trde žilice na zrezku, ki ga želimo zmehčati. Pri pečenju se prav zaradi tega velikost zrezka ne zmanjša.

— Meščalec omogoča uporabo tudi bolj žilavih (cenejših) zrezkov, ki so po uporabi tega po kvaliteti in izgledu ne ločijo od boljših (dražjih). Zrezek postane bolj sočen, lepši na izgled in lažje se ga je.

Vse ostale informacije: TOZD INVESTA, Ciril Metodov trg 1, telefon: 312 795, 312 784.

Odlčna propaganda za poslovalnico na Titovi 87 v Ljubljani. Lepo urejena izložba, bogato naložene gondole in seveda vedno sveže sadje in zelenjava.

— Sedaj vsaj vem, kaj manjka. Olja ni več!

Rudi Žagar iz Leš

Seznanila sva se na srečanju jubilarov PE Preskrba v Predvoru. Vzdušje pri omizju je bilo prijetno, za kar je prav gotovo poskrbel tudi tovariš Žagar, ki družbe ne zna dolgočasiti. Dobila sem občutek, kot da mu besed nikoli ne zmanjka.

Tistega dne sva se domenila, da ga pridem obiskat domov v Leše, kjer dela v tamkajšnji poslovalnici. »Pa pridite še pred snegom,« mi je zabičal, »sicer ne boste mogli do nas.«

In oglasila sem se še pred snegom. Leše so prijetna gorenjska vasica. Tisto jesensko popoldne je žarela globoko v dolini in dokaj slab makadam niti ni toliko motil, kajti ob pogledu na vso to neizumetničeno lepoto si se mimogrede pozabil jeziti na slabo cesto.

Sredi vasi je cerkev, takoj zraven pa trgovina. Ravno ob mojem prihodu je imel tovariš Rudi največ dela. Zadaj za hišo je stal Mercatorjev tovornjak, ki je pripeljal blago, ki ga je bilo treba prevzeti in tu pa tam še mimogrede postreči katero od strank.

Vseskozi je bila trgovina polna. V vasi ni nobene gostilne pa se ljudje, predvsem moški, ne vedo kam dati in jo kar k Rudiju »mahnejo« po pivu.

Lokal je skromen, kot so skromni Lešani, vendar so se vseeno pritožili, da bi jim trgovino lahko malo bolj »poštimali« in morda poskrbeli tudi za bife, pa čeravno bi bil še tako majhen.

Nisem se dolgočasila, ko sem čakala na tovariša Rudija. Otroci so se sukali okoli mene in poželjivo občudovali fotoaparata in kar iz oči jim je govorilo, da bi

se radi slikali. Neki možak mi je pričel pripovedovati o krivici, ki da se mu godi kot bivšemu borcu, v ta kraj pač redkeje zaide človek iz mesta, in kdo ve kaj bi še izvedela, če ne bi tovariš Žagar končal z delom in si vzel čas za najin razgovor.

Rodil se je v Stranski vasi pri Novem mestu pred 43 leti. Za poklic trgovskega pomočnika se je odločil kar tako, ker druge izbire ni imel. Obiskoval je trimesečni tečaj za trgovskega pomočnika in šestmesečni za poslovodjo. Takrat so se kaj hitro izučili za trgovca, ker je bilo veliko pomanjkanje tega kadra.

Svojo prvo službo je opravljal v Selu Hinje v Suhi krajini. Imel je šele osemnajst let pa je bil že poslovodja, kar v tistih časih niti ni bilo tako enostavno, ko so opravljali prosto, vezano in gravitirano prodajo blaga.

Prišla so leta, ko je bilo treba k vojakom. Pot ga je odvedla v Zaječar, kjer je bil tri leta. Devet mesecev je obiskoval podoficirsko šolo, dve leti pa je poučeval vojake.

Po odsluženem kadrovskega roka se je vrnil domov. Dobiti službo v tistih časih ni bilo preprosto. To je občutil tudi tovariš Žagar, ki je šest mesecev iskal zaposlitev. Končno jo je dobil v KZ Novo mesto, kjer je delal dve leti.

Potem je pogosto menjal službe. Kot premetava vihar barko po razburkanem morju, tako je njeega premetavalo iz ene službe v drugo.

Leta 1954 se je javil na razpis za poslovodjo na Kovorju na Gorenjskem. Prevzel je trgovino z

mešanim blagom. Tudi tu ni dolgo delal. Krivo je bilo nerazumevanje s sodelavci, prvenstveno pa pomanjkanje blaga.

»Nisem prenesel očitkov, češ, sedaj, ko si pa ti prišel sem, pa ni ničesar za dobiti. Ljudje enostavno niso hoteli razumeti, da sem pri tem popolnoma nemočen.«

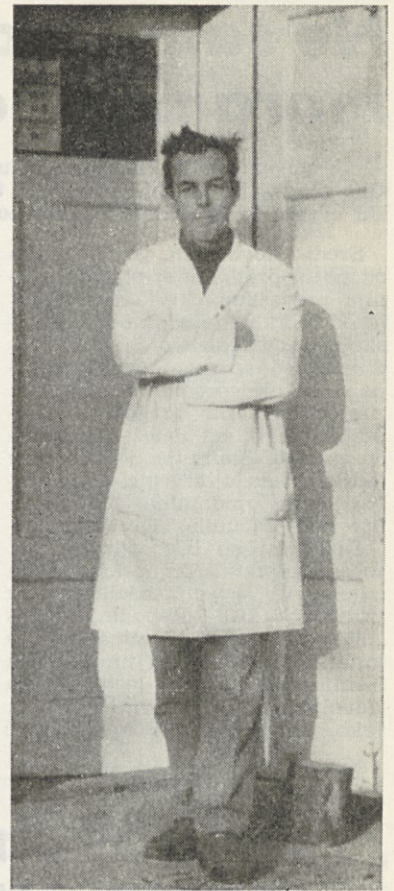
Smo že pri peti postaji. To je bil Kranj, kjer se je zaposlil kot pomočnik v špecerijski trgovini. In koliko časa je bil tam?

»Le enajst mesecev. Pa ne misliti, da je bil vzrok zopet nerazumevanje ali sovraštvo. Sploh ne! Povem vam, zadovoljen sem bil tam. Upravnica je bila odlična ženska. Naučila me je precej trgovskih manir, navadila na red in čistočo.«

Kljub dobremu počutju sem bil prisiljen pustiti tudi to službo. Vzrok je bilo dejstvo, da sem ostal v Kranju brez stanovanja. V enajstih mesecih sem kar štirikrat menjal stanovanje. Takrat je podnajemnik sklenil pogodbo le za mesec, dva. Tudi po sedem nas je bilo v eni sobi.«

Pa je Rudi sklenil, da se bo poročil in pričel je iskati službo in stanovanje. Odločil se je, da pojde v Leše. Ponudili so mu dobro plačo pa še brezplačno stanovanje. Končno je vihar pojenjal in barka je priplula v mirni pristan.

Tako že šestnajst let mirno živi v Lešah z ženo in dvema otrokoma. Čeravno se je tu kaj hitro privadil, pa je vseeno želel iti v Tržič, vendar je bil problem stanovanje, ki ga kljub obljubam ni mogel dobiti.

Rudi Žagar

Kako pa se je vsa ta leta imel v Lešah pa je povedal:

»Od kar sem prišel, sem bil ljudem vedno na uslugo. Postrežem jih ob vsakem času, tudi ob nedeljah in praznikih. Ljudje tukaj so ostali taki, kot so bili nekdanj. Skromni, ne preveč poželjivi in racionalni gospodarji. Temeljito premislijo za kaj bodo porabili denar. Njihova kupna moč se je seveda z leti povečala, saj je danes 90 odstotkov vseh Lešanov zaposlenih v Tržiču in okolici.«

Cesta je še vedno taka, kot je bila, zato je dostop pozimi do Leš nemogoč. Zato se z najnujnejšim blagom založim za dva, tri mesece. Ostalo pripeljejo zgoraj na cesto, od tam pa sami v Leše. Sicer se v vseh teh letih življenje in delo v Lešah ni kdo ve kaj spremenilo.«

Kaj pa problemi na delovnem mestu, jih ima veliko?

»Zapišite! Zapostavljeni smo v vseh ozirih. Na primer potnika k nam še ni bilo, razen enkrat, ko nas je obiskal potnik iz galanterije, tovariš Mihelič.«

Še o tem bi rad spregovoril, da včasih slišim zavidljivo opazko na račun osebnega dohodka. Lahko je govoriti o neki številki, težko pa je delati od prvega do zadnjega v mesecu, od osme ure zjutraj do osme ure zvečer. Vedno je treba poznati obe plati medalje.«

Sploh najde čas še za kaj drugega kot samo za delo?

»O, ja, se najde. Imam hobby, in to je politika. Sodelujem v vseh družbeno-političnih organizacijah in sem tudi njihov član. Na sestankih se o mnogočem pomnim in v tem uživam.«

Kupcev se je v trgovini že kar precej nabralo in morala sem »spustiti« svojega sogovornika, ki moram reči, je močno priljubljen med vaščani. Kaj le ne bi bil, ko pa dobro skrbi za njihovo prekrbo.

N. LOMBARDO

IZPOSODILI SMO SI IZ DOLENJSKEGA LISTA

Za novo leto dolg delovni dan

Minuli novoletni prazniki so bili za vse naše trgovske delavce dolg delovni dan. Medtem ko smo bili vsi drugi prosti štiri dni, so si trgovci lahko privoščili le nekaj ur silvestrovanja, potem pa so se zvečine vrnili v svoje prodajalne. V nedeljo, na Silvestrovo, so stregli potrošnikom do 13. ure, potem pa so potegnili še mnogokje do 18. ure in se pripravljali na inventuro. Na novega leta dan so si morali hitro ozdraviti mačka in nadaljevati v trgovini tam, kjer so v nedeljo zvečer nehali. Drugi dan novega leta pa so bile tako in tako ves dan inventure.

Letos so jim podaljšali delovni dan v veliki meri novi predpisi o prometnem davku. V petek popoldne pred novim letom direktorji TOZD še niso vedeli natančnosti o novih predpisih, zato tudi niso mogli dati natančnih navodil poslovodjem.

Novih sprejemnih cen so na upravi Detaila zbrali za 19 tipkanih strani in lahko si mislimo, s kakšnim delom so se potem morali spoprijeti delavci v trgovini. In vse priznanje! Opravili so vse veliko delo z dobro voljo, zadovoljni, da s svojim delom niso zmotili običajnega odpiralnega časa in da so v veliki meri lahko pripomogli k prazničnemu razpoloženju občanov.

Ob tem pa velja vendarle nekaj reči: nekega dne bomo morali tudi za trgovske delavce v živilski stroki urediti boljše razmere, hkrati pa jim jasno priznati status trgovca-delavca.

V Mercatorjevi trgovini na Zagrebški cesti v Novem mestu je v dneh pred Novim letom nakupovalo mnogo ljudi. Dobra zaloga in potrpežljive prodajalke so nestrpnim kupcem hitro odpravile slabo voljo. Na sliki: vzdušje v trgovini (foto S. Mikulan za Dolenjski list)

Ne samo v centru – tudi na podeželju moramo imeti urejene prodajalne

V novembru je PE Panonija uredila dve prodajalni na podeželju. Obe prodajalni sta bili pred tem tako slabo urejeni, da so inšpekcijski organi le še zaradi lokalne potrebe dovoljevali poslovanje.

Sredi Slovenskih goric, 14 km od Ptuja proti Lenartu, ima Panonija prodajalno, ki jo je prevzela od Merkurja, ta pa od Kmetijske zadruge. Naslovi firm na prodajalni so se menjavali, znotraj pa se ni nič spremenilo. Star, neurejen inventar in lokal v zasebni hiši ni bil deležen nobenih sprememb. Stanje se je iz leta v leto slabšalo. Prebivalci so zahtevali novo prodajalno. Novogradnja po izračunih TOZD Panonija.

Domačini so bili vztrajni kot javni skupnosti Trnovska vas, ki zajema 8 vasi in zaselkov, ima približno 290 gospodinjstev s 1.350 prebivalci. Večina so to kmečki prebivalci, ki jim 2.400 ha zemlje v hribovitih legah ne da dovolj kruha in tržnih viškov, tako, da je njihova kupna moč

majhna. Zaposlenih je iz tega kraja malo, pa še ti se večinoma vozijo na delo v Ptuj, Lenart ali pa kam dalje, le malo pa jih dobi zaposlitev na obratu KK Ptuj.

Domačini so bili vztrajni kot malokje. Z rešitvijo Panonije se niso strinjali, ker so hoteli imeti novo prodajalno. Ne glede na mnenje prebivalstva je bila odločitev DS Panonije nespremenjena. Dosežen je bil sporazum z zasebnim lastnikom hiše za adaptacijo in končno sodobno urejena prodajalna z mnogo manjšimi sredstvi, kot bi jih terjala novogradnja.

Prav tako kot s Trnovsko vasjo je tudi z Grajeno v Slovenskih goricah. Majhen kraj z 200 prebivalci je 6 km od Ptuja proti Vurbergu in Mariboru. Celotna

krajevna skupnost ima približno 1800 prebivalcev, ki so združeni v 445 gospodinjstvih. Bližina Ptuja prispeva k večanju števila prebivalstva, prav tako je precej ljudi zaposlenih v Ptuj. To vse pripomore, da je kupna moč vsaj v centru krajevne skupnosti nekoliko večja kot v Trnovski vasi, vendar pa precej ljudi iz tega kraja kupuje v Ptuj, kjer je večja izbira blaga. Kljub temu je

v tem kraju prodajalna potrebna, zato je Panonija uredila v Zadrudnem domu, ki že vrsto let čaka na dograditev, sodoben trgovski lokal.

Dosedanja prodajalna v zasebni hiši je vrsto let dobro služila svojemu namenu, čeprav so prostori bili pretesni in ni bilo primernih skladišč.

Zraven prodajalne je urejen manjši bife, saj od Ptuja do Dupleka pri Mariboru, to je na razdalji 20 km ni nobenega gostinskega lokala.

Oba objekta bosta vsaj nekaj let zadoščala in pokrivala potrebe teh manj razvitih področij.

F. Z.

Praznovanje v TOZD »Hrana«

Malce v zamudi smo s poročilom o praznovanju 10, 15 in 20-letnikov v TOZD Hrana. Slavili so konec oktobra.

Med desetletniki so bili:

LUDVIK HREN
MARIJA MOHAR
BETKA BUKOVEC
TINCA INDIHAR
ANICA JERNEJČIČ
PAVLA STRUŠNIK
MARIJA PAVLIČ
TINCA ŠKOF
JULKA KOPRIVEC
ANGELA CELARC
ŠTEFKA LEVSTIK

Petnajstletniki pa so:

MAJDA GRASSI
ANICA SOJER
JOŽE MIHELIČ
JOŽE STARIČ

Dvajsetletno delovno dobo sta izpolnili:

ANICA BIZILJ
MARIJA OKRETIČ

Slavljence je najprej pozdravila predsednica sindikalne or-

ganizacije Joža Janežič, se jim zahvalila za dolgoletno sodelovanje in izrazila željo, da bi skupno tudi v prihodnje zastavili vse sile za nadaljnji razvoj podjetja in TOZD. Z enakimi željami je čestitala slavljencem tudi predsednica DS, Zora Petric.

Potem je govoril Adolf Šmid, direktor TOZD Hrana. Poudaril je vrednosti dolgoletnega podjetja in TOZD. Z enakimi participacijo takih delavcev pri delitvi dohodka. Boljše poznavanje razmer v organih in organizacijah TOZD pa omogoča delavcem z dolgoletnim stažem v organizaciji bolj objektivno in ustvarjalno delo na samoupravnem področju.

Zahvalil se je vsem za dosedanje delo in jim zaželel še veliko delovnih uspehov pri rasti porajajoče se TOZD Hrana in plodno sodelovanje pri sprejemanju samoupravnega sporazuma, v katerem mora vsak delavec videti pravice in dolžnosti iz živnega in minulega dela.

Steklarji so pripeljali preveliko šipo, ki jo obrezuje vodja maloprodaje Jože Vavpotič ob pomoči analitika Branka Kampuša. Delo sta opravila kvalitetno

Poslovodja prodajalne Trnovska vas Vanko Pelcl se zahvaljuje vodstvu Panonije in lastni zidarski ekipi, ki je uredila prodajalno

Prodajalna je sredi vasi, kjer je šola, cerkev, zadrudni dom, krajevna pisarna, skratka center, kamor ljudje dnevno prihajajo

Slavljenci 10, 15 in 20-letne delovne dobe v TOZD Hrana s člani sindikalne organizacije in direktorjem

Planinci, pozor!

Naš mladinski aktiv je na eni svojih sej sklenil, da ustanovi planinsko sekcijo v našem kolektivu. Sklicali smo sestanek s sodelavci, ki so jim pri srcu izleti v gore.

Dosedanje delo

Na ustanovni zbor je prišlo bore malo privrženec planinarjenja. Propaganda res ni bila velika, ker smo vsi dokaj zaposleni na svojih delovnih mestih in ni časa za agitiranje, vendar nas čudi, da kljub obvestilom, ki so bila izobešana na oglasnih deskah v skladišču in na upravi, ni bilo več zanimanja.

Na omenjenem zboru smo si izbrali vodstvo in sicer tovariša Franca Gradišarja za predsednika in tovarišico Vesno Senčar in tovariša Mira Hvalo, za člana odbora.

Po uvodnih formalnostih nam je kolega Janez Gradišar iz planinskega društva Akademik pripravil kratko predavanje o gorah, ki ga je spremljal z diapozitivi.

Nekaj dni zatem smo se nekateri člani odpravili že na prvi izlet. Izbrali smo si dokaj lahko turo, na Šmarno goro.

Ustanovitev podsekcij po enotah

Pri ustanavljanju planinske sekcije Mercator nismo mislili

zgolj na OE Mercator, temveč želimo, da bi bili v njej vključeni tudi člani naših enot iz Ljubljane in izven nje. To smo si zamislili tako, da bi povsod ustanovili podsekcije, ki bi si izbrale svojega predsednika, le-ta pa bi skrbel za stik z osrednjo sekcijo.

Načrti za prihodnost

Že lansko letu smo predvideli izlet v septembru in morda dva, tri smučarske izlete. Šele drugo leto naj bi naša dejavnost zares zaživela, ko bi si izdelali program izletov in predavanj.

L.

— Najin dopust z vodnim športom sem si drugače predstavljala.

Takole z vrha Šmarne gore, ki smo si jo izbrali za prvi izlet naše planinske sekcije, je bil kar lep razgled na Ljubljano

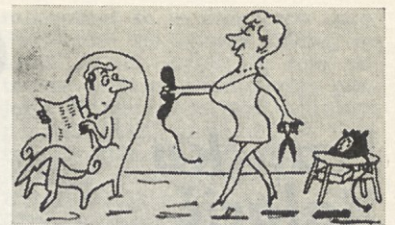
— Zakaj sem ti napisal, sprašuješ? Le tako pridem do besede.

— Kaj res nimaš nobenega rešpeka pred očetom, da ga ravno sedaj fotografiraš?

Ali ste se nenadoma naučili »slepega« pisanja ali ste pomladansko utrujeni, tovarišica Krajnc?

— Za tebe... ženski glas!

Ali imate morda tudi uro, ki bi se »ku-ku« oglasila po angleško? Poslal bi jo namreč rad sorodniku v Ameriko.

Ravnokar sem hotela speči poptico, pa sem opazila, da mi je nekaj zmanjkalo. Bi mi hoteli, draga sosed, posoditi malo sladkorja, moke, mleka, tri jajčka in malo rozin?

Očka se ne more odvaditi, da mu ob sobotah ni potrebno iti v službo.

Ob slovesu od aktivnega

Francka Kolarič

Težko se je ločiti od dela. Težko je našla tistih zame kratkih pet minut za pogovor. Delo, delo. Ne samo tisti dan, tudi dneve in dneve poprej, pa danes, jutri. In ni je strah še tako velikega dela. Saj res, delo ji pomeni vse; mnogo več, kot se to lahko pove z besedo. Njej, simpatični natakariči v slaščičarni Evropa. Francki KOLARIČ.

»Všeč mi je to delo. Tako všeč, da ga ne bi zamenjala za nič na svetu. Niti predstavljati si ne morem, da bi morda sedela v pisarni. Oh ne, to ni zame. Nikjer ne bi biti tako zadovoljna.«

Pa sva vseeno morala za kratek čas prekiniti najin pogovor. Stekla je k šanku, postregla gostom. Prijazna in nasmejana. Opazoval sem jo med tem, v tistem kratkem času sem prišel do spoznanja, da je ta poklic res močno vzljubila. Saj res, zakaj se je odločila zanj?

»Deset let mineva, odkar sem zaposlena v kavarni Evropa,« je dejala, ko je spet prisedla k mizi, kjer sva se pogovarjala. »V začetku sem bila zaposlena v pomivalnici. Gledala sem druge natakariče pri delu in si zaželela, da bi nekoč tudi sama lahko postregla gostom. Včasih se mi je ponudila prilika, da sem skočila v strežbo. Pa sem se tako odločila, da čimprej naredim enoletno gostinsko šolo. In tako sem prišla do poklica, ki sem si ga tako želela.«

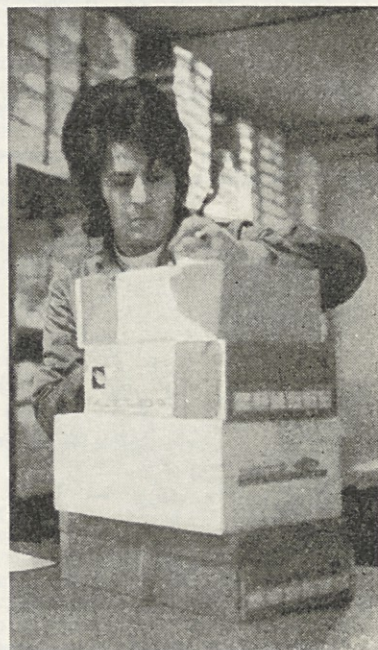
Povedala je, da ni zadovoljna samo z delom, marveč tudi z osebnimi dohodki. V času šolanja ji je podjetje pomagalo, saj ji je stroške šolanja povrnilo. In zdaj je njena želja, da dobi svoje stanovanje. Nekaj posojila je dobila v službi, hrani seveda tudi sama. In takrat se ji bo izpolnila njena druga velika želja.

Vera Virant

Če ste prišli nabirat blago v tekstilni oddelek v galanterijskem skladišču, potem ste jo gotovo spoznali. Vera Virant, prodajalko v tem oddelku. Prijazno postreže, svetuje za nakup — človek bi rekel, rojena trgovka. Pa ni tako, vsaj od začetka ni bilo tako. Njena pot do tega dela je pripeljala slučajno.

»Še kot otrok sem pomagala očetu v trgovini. Bil je poslovodja v naši prodajalni v Hotiču. Takrat sem bila vsa srečna, če sem lahko skočila za pult. To je bilo nekaj zame! Ampak takega poklica si za nič na svetu nisem želela. Dobro se še spominjam, da me je nekdo na upravi PE Litija vprašal, če bom tudi sama trgovka. Rekla sem, ne. In to misel sem imela še dolgo v glavi. Pa sem kasneje počasi prišla do spoznanja, da mi ta poklic pravzaprav leži. Tako sem se po končani osemletki šla učiti za poklic, do katerega sem še nekaj dni prej čutila odpor. Učila sem se v mešani stroki v prodajalni »Predica« v Litiji, ki so jo zdaj že ukinili. V šolo sem se vozila v Ljubljano,

delala sem v Litiji, stanovala v Hotiču. Včasih je bilo naporno. Kot učenka so me dostikrat pošiljali iz trgovine v trgovino, kjer je bila pač potreba. Ko sem se izučila, sem sprva nadomeščala očeta v Hotiču. Ko se je vrnil, sem ostala brez dela, ni bilo mesta zame. Nekaj časa sem nato delala v KZ Litija. Medtem pa sem si že poiskala novo službo. Dobila sem spet delovno mesto pri Mercatorju. Tu, v galanteriji, v tekstilnem oddelku.«

Vera Virant

Štiri leta že dela v galanteriji; zdaj pravi, da se je dela tako privadila, da ga ne bi zamenjala z drugim delom. Vera je vestna in marljiva delavka. Ni dela, ki se ga ne bi lotila. In tudi ni ji težko ostati na delu, ko se kazalec na uri pomakne že čez drugo uro. Pa tudi pomaga rada v drugih oddelkih, če je potreba.

V službo se vozi vsak dan z vlakom iz Litije. Je poročena, mati 3-letne Matejke. Kako zmore delo v službi, doma? Dosti časa vzame tudi vožnja v službo in domov. Se ji to izplača?

»Na tako delo sem se tako privadila, da zdaj delovnega mesta nikakor ne bi mogla oziroma želela spremeniti. Delo, ki ga opravljam v skladišču, mi je všeč, za ženske vsekakor primerno. Sobotne so proste; takrat imam več časa, da se lahko posvetim domu. Imela sem že možnost, da bi se zaposlila doma v Litiji, toda osebni dohodki ne bi bili takšni, kakršne imam sedaj, pa tudi delo bi imela deljeno. Človek ni sicer nikdar zadovoljen; ni tudi tu najlepše. Toda, če primerjam dohodke svojih prijatelje, potem vidim, da sem lahko res zadovoljna.«

Vera pravi, da ji delo pomeni veliko. Težko bi se odločila, da bi ostala doma. Dela rada, tudi če je potreba ostati popoldne, ji ni težko. In ko pride čas dopusta, se ji zdi kar nekam čudno, ko za nekaj dni vsakdanja dela odloži na stran.

In kaj si želi? Da bi pri delu še naprej ostala zadovoljna, da bi si ustvarila lasten dom (pri tem ji pomaga tudi podjetje s kreditom). Da... Želja je veliko. Tudi to je včasih premišljevala, da bi

nadaljevala šolanje na poslovodski šoli. Toda zdaj je to misel opustila. Služba, družina, skrbi... Dejan

Vilko Korenčan

Žal, ne pišemo o vsakem članu kolektiva, ko odhaja v pokoj. Zakaj sem se odločil napisati nekaj stavkov prav o tovarišu Korenčanu? Spodbudil me je član našega kolektiva, ko mi je o Korenčanu ob neki svečani priložnosti dejal: »Tako sposobnega poslovodje pri Grmadi ne bomo imeli več!« Odgovoril sem nekako takole: »Dvojnika Korenčana nimamo, je pa ostala njegova velika dediščina — veliko delo, armada dobro vzgojenih trgovskih delavcev — pomočnikov in poslovodij. To smo dolžni vsi člani kolektiva ceniti in spoštovati.«

Kdo od ljubljanskih trgovcev ne pozna Vilka Korenčana? Kdo je pomagal izučiti toliko vajencev živilske stroke v Ljubljani in verjetno tudi v Sloveniji, kot jih je prav on? Kdo si je toliko prizadeval pri vsakodnevnem delu in tako širokogrudno prenašal svoje izredno bogato znanje ne samo na učence, temveč tudi na številne pomočnike in poslovodje. Ne samo to, da je za Korenčana vzgoja mladega naraščaja »posebna ljubezen«, temveč ga srečamo v vseh organih delavskega samoupravljanja pri PE Grmada in podjetja, saj je bil ves čas svojega delovanja član DS ali UO, CDS ali CUO, večkratni predsednik upravnega odbora in DS PE Grmada, član strokovnih komisij — od komisije kršitve delovnih dolžnosti, za delitev OD, za sprejem in razporejanje delavcev itd. Skratka, podjetje ga je vzgajalo in on je vzgajal naše člane kolektiva.

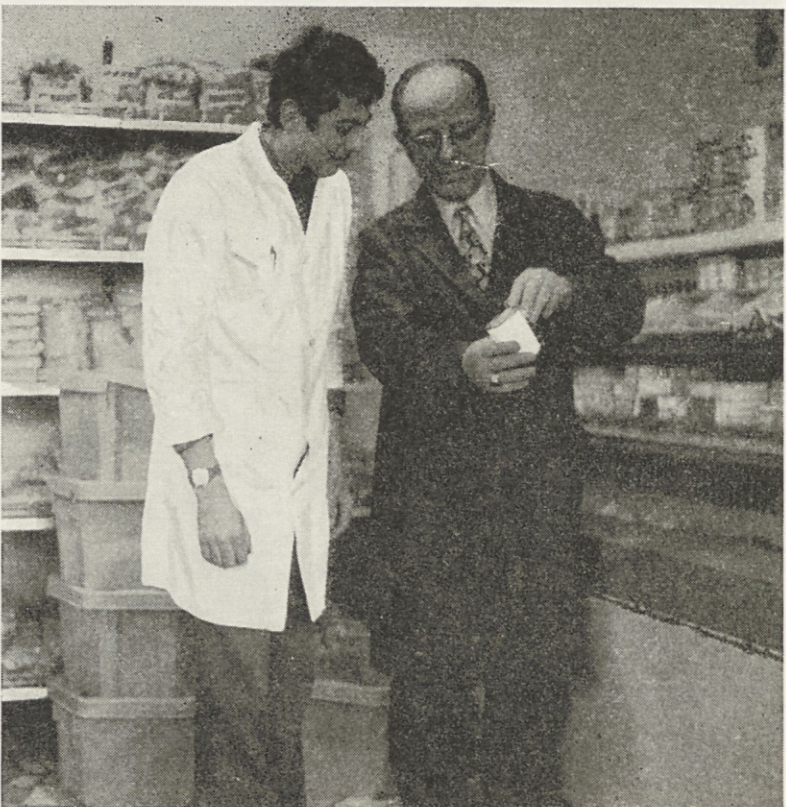
Nikdar ni videl samo svoje enote, ampak je videl vedno podjetje kot celoto. Še nekaj, tudi s

Vilko Korenčan zadnjič na delovnem mestu

številnimi članki v časopisu Mercator je prispeval oziroma dajal kolektivu svoje bogate izkušnje. Število člankov in prispevkov ni bilo majhno, saj jih je verjetno kot poslovodja napisal največ.

V vseh teh dejavnostih je bil izredno aktiven in discipliniran. Prav zato si je s svojim lastnim delom pridobil velik ugled in spoštovanje celotnega kolektiva MERCATOR. Stalno je iskal najnovejše dosežke tehnike in organizacije trgovine. Hotel je biti na tekočem. S kakšnim veseljem je

Vilko Korenčan odličen vzgojitelj mladih

dela v podjetju

odšel pred leti na strokovno izpopolnitev v Švico in s kakšnim bogatim znanjem in kakšnim zagonom se je vrnil na svoje delovno mesto.

Trgovina in praktična uporaba blagovnanstva sta se v zadnjih 10 do 15 letih izredno razvili. Tega se je vseskozi dobro zavedal. Zato je te spremembe izredno voljno in posluhom osvojil in jih še sveže prenašal v kolektiv. Prav dobro se še spominjam, ko sem hodil skupaj z njim na razne strokovne ekskurzije, s kakšnim živim zanimanjem je sledil raznim predavanjem o procesu proizvodnje trgovskega blaga.

Poleg tega, da ima tovariš Korenčan bogate trgovske in življenjske izkušnje, je dober govornik in zna strokovno snov izrednim uspehom prenašati na mlade in tudi starejše. Njegova posebna značilnost je to, da ni vzgajal mladega rodu v neko slepo pokorščino, temveč se je vedno boril za to, da naj bo trgovski delavec delaven, pošten, vztrajen, vpluden, svoboden, skratka, da naj bo ponosen na svoj poklic ne pa »sluga pokorni«. Ravno tako se je vedno boril proti vsem krivicam trgovskega poklica, posebno se je trudil, da v nedeljo trgovski delavci ne bi delali. Tudi delo ob sobotah popoldne bi morali, po njegovem, odpraviti, saj so si vsi drugi poklici že priborili petdnevni delovni čas.

Posebno ga bomo pogrešali v naši TOZD, saj nismo odprli, niti obnovili nobene trgovine, da ne bi tovariš Korenčan ob zaključku spregovoril in spodbujal naše trgovske delavce k uspešnemu delu.

Resnično, tovariš Korenčan je dal našemu kolektivu dosti napotkov in znanja.

Nazadnje mi dovolite, da povem še to, da je tovariš Korenčan šel sicer v pokoj, toda, naša enota mu bo učence še naprej zaupala. Prepričan sem, da nam bo tudi sicer še dosti pomagal in bo vedno dobrodošel v našem kolektivu.

Tovariš Vilko Korenčan, prav lepa hvala za tvoje dosedanje veliko nesebično delo.

Jože Renner

Vera Beber

Tovarišica Vera je ena izmed redkih članov kolektiva, ki je pri naši TOZD Grmada od ustanovitve, torej več kot 20 let. Vseskozi, do pred dvema letoma, ko je odšla zaradi težke bolezni na bolniški dopust, je bila na delovnem mestu vodje kadrovske službe podjetja. Prav zato jo vsi člani kolektiva zelo dobro poznajo kot pošteno in zelo dobro tovarišico. Delo na omenjenem delovnem mestu je eno najtežjih v PE sploh. To uspešno opravljati kar 18 let, ni bilo lahko. Tovarišica Vera si je s svojim vestnim, poštenim in vztrajnim delom pridobila med kolektivom velik ugled, lahko bi rekli, da je bila najbolj priljubljeni član kolektiva, saj je pri glasovanju za DS dobila daleč največ glasov.

Sama narava dela kadrovske službe zahteva mnogokrat neprijetno ukrepanje. Odgovorni uslužbenec mora pogosto delati proti svoji volji in želji, ker koristi poslovnega procesa pač za-

tevajo številne kadrovske premike. Ti so mnogokrat silno neprijetno dejanje, posebno še, kadar mora pomočnik-ca iz boljšega delovnega mesta na slabše ali pa v bolj oddaljenega. Tovarišica Vera je bila prav v teh odnosih stroga toda izredno poštena in prav s tem si je pridobila ugled, da so jo vsi člani kolektiva zelo visoko cenili, upoštevali in ubogali, tako da si je pridobila vzdevek »mati hiše«. Za čas, ko je ona vodila kadrovske službo, smo samo učence sprejeli več kot dvestopetdeset. Celoten kolektiv Grmada je šel skozi njene roke. Vsi se še zelo dobro spominjamo, na kakšnem nivoju je bila trgovina pred dvajsetimi leti, temu primerno, so bili tudi kadri. Koliko truda, odrekanja, koliko zavestne dobre volje, potrpljenja, koliko neevidentiranih nadur je bilo potrebno, predno je prišlo do današnje TOZD Grmada. Velik delež k temu je doprinesla prav tovarišica Vera. Umestno je povzeti v tem primeru pregovor, ki pravi, da žena pri hiši podpira tri vogale. Tako je tudi naša Vera vseskozi krepko nosila veliko težo problemov PE Grmada na svojih plečih.

Uspešno delo z ljudmi zahteva celega človeka, še več, zahteva, da človek, kot temu pravimo, dela z dušo in telesom. Pri tem mislim, da v službi človek dela telesno sedem ur, toda delo odgovornega kadrovika se žal ne konča ob dveh, temveč se nadaljuje na poti domov, doma in celo med počitkom. Koliko nevidnih nadur je tovarišica Vera opravila, verjetno ne bomo nikoli izvedeli. Vemo samo to, da so prihajali k njej učenci, z njimi starši, pa taki brez staršev. Z njimi se je bilo treba pogovoriti, treba jih je bilo razporediti po prodajalnah; neka-

Vera Beber

teri poslovodje jih zahtevajo več, kot jih je na razpolago, drugi jih nočejo, pomočnica zbolí, gre na porodniški dopust, se spet vrne, poslovanje mora teči naprej, poslovodja zahteva nove moči, zahteva vedno — dajte mi dober kader, pojavljajo se viški nezaželenih kadrov, nasprotno, dobri primanjkuje, itd. Toda, ker smo v trgovini, mora Vera vse »prodati« — dobro in slabo. Še težje: poslovodja majhne trgovine gre na redni dopust, zbolí ali gre na porodniški dopust, treba je najti zameno, ta se spet vrne, ho-

če zopet imeti delovno mesto, v poslovalnici nastane primanjkljaj, treba je ugotoviti, kdo ga je povzročil. Tu je sicer v akcijo skočila komisija za kršitve delovnih dolžnosti, toda brez tovarišice Vere spet ni šlo.

Še do nedavnega smo delali inventure vsake tri mesece. Razumljivo inventurni rezultati niso pri tolikšnih prodajalnah nikoli zadovoljivo soglašali, zato so bile potrebne kontrolne inventure. Skratka tako, da smo kar naprej vsako nedeljo delali popise blaga. Prav to delo je bilo silno težavno, namreč ljudje nočejo delati ob nedeljah. Tudi na tem področju se je tovarišica Vera pokazala kot pravi komisar — prepričevalec.

Poleg kadrovske službe je tovarišica Vera opravljala vse tajniške posle za DS, za UO, za številne komisije itd. Iz vsakega sestanka je bilo treba napisati zapisnik, to pomeni, da vse, kar se je razpravljalo na sestankih, je bilo treba zapisati. Toda ne samo zapisovati! Tovarišica Vera je kot aktiven član ZK z vso zagnanostjo sodelovala v vseh razpravah,

— halo! **M** kot moka, **M** kot meso, **M** kot mast... ne razumete? **M** kot Mercator

mnogokrat se je bilo treba opredeliti tudi za »kisle« sklepe, ne samo delati, misliti je bilo potrebno tudi na akumulacijo podjetja. V času 20-letnega delovanja pri naši TOZD je tovarišica Vera bila izvoljena v vseh organih delavskega samoupravljanja, v DS, UO, številnih komisijah in tudi v CDS podjetja. Povsod je aktivno delovala.

Tovarišica Vera je primer, kakšni bi morali biti delavci v podjetju, kakšne medsebojne odnose je treba ustvariti, kako bomo pomagali drug drugemu, kako pošteno delati in sploh kako delati, kako osebne interese podrediti skupnim itd. Tovarišica Vera je odšla od nas v prezasluženi pokoj, toda ona je sadila in še sadila in ta drevesa so poglala globoke korvine pri celotnem kolektivu Grmada.

Hvala Vera!

J. R.

— Deset let sem čakala, da me boš zaprosil za roko, zdaj pa tudi jaz rabim nekaj let za premislek

— Pijete?
— O rad, kaj pa imate?

Takole v delovnem vzdušju smo našli tovarišico Ivo Dobrovc v trgovini »Manica« v Litiji

Ponosni, da so lahko nosili na svojih majicah oznako „M“

Ekipa košarkarskega kluba Idrija, ki se je brez izgubljene tekme uvrstila v II. slovensko ligo, se ima prav gotovo toplo zahvaliti Veletrgovini Mercator za materialno pomoč, ki jim je še posebno prav prišla ob tako skromnih, niti omembe vrednih, dotacijah s strani Občinske zveze za telesno kulturo iz Idrije. Prav z Mercatorjevo pomočjo si je KK Idrija vsaj

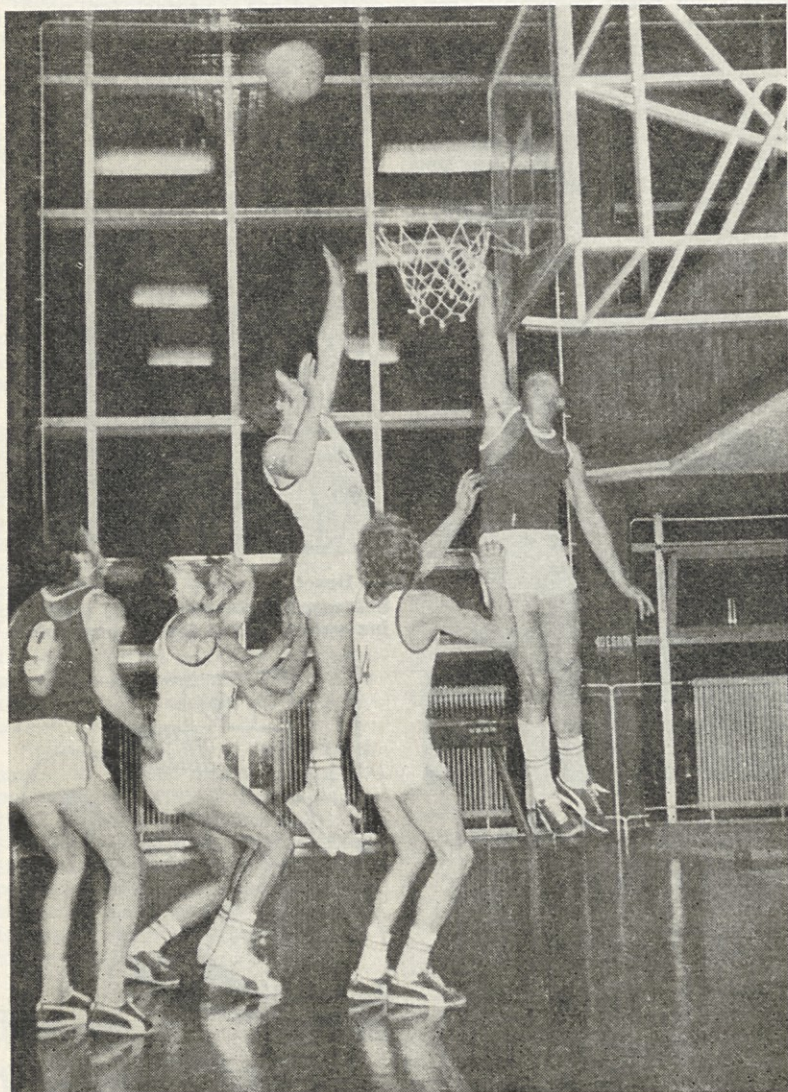
delno zagotovil normalne pogoje za trening, ob nakupu žog in ostalih vadbenih pripomočkov.

Nova uprava kluba, člani in igralci upajo, da si bodo z resnim delom omogočili obstanek v ligi, seveda ob oslonitvi na lasten igralski kader, ki pa prav gotovo v Idriji je. Omenimo samo nove košarkarske šole za pionirje od 3. razreda naprej, ki jo obiskuje

nad 50 pionirjev in mladincev, kar je lep dokaz za načrtno delo v klubu. S požrtvovalnim in načrtnim delom v klubu, z materialno pomočjo še nekaterih delovnih organizacij, pa vodstvo kluba in igralci upajo, da sadovi ne bi smeli izostati.

Igralci sami so bili ponosni, da so na svojih majicah lahko nosili oznako M, saj so prav s to pomočjo, z zavestnim in trdim delom, dosegli tako lepe uspehe.

Dušan K.

Odločilni trenutek

KK Idrija. Od leve proti desni: Vojko Tratnik, Edo Rupnik, Bogdan Rupnik, Ljubo Ukmar, Boris Troha in trener Rado Vehar, čepijo pa Jurij Kosalj, Zoran Kenda, Vladimir Markš, Dušan Kokalj in Boris Pečelin

— Zadel si na loteriji? Seveda se strinjam s tvojo poročno ponudbo iz preteklega leta!

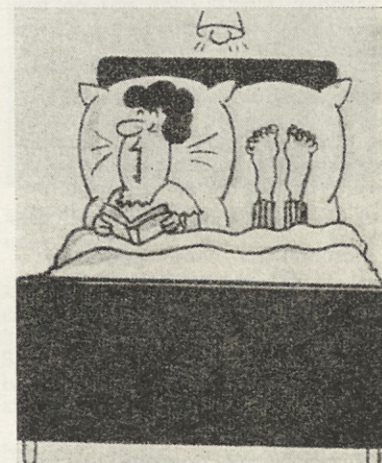

— Pri tako majhni napitnici ne morete zahtevati, da bi pri pospravljanju pazil še na vaše obleke!

V avtomobilu

— Si že slišal, Egon? Bencin se ne bo podražil!

— Meni je tako vseeno, jaz ga vedno vzamem samo za 50 dinarjev.

— Dragec, te luč mogoče moti?

— Saj ni mogoče, draga, da dohim danes zajtrk v posteljo!? Kar povej, kaj bi si rada zopet novega kupila?

Glasilno delovne skupnosti veletrgovine »Mercator«, Ljubljana, Aškerčeva 3 — Izdaja centralni delavski svet veletrgovine »Mercator« — Izhaja enkrat mesečno — Ureja uredniški odbor: Edo Božič, Danilo Domajnko, Branko Gorjup, Kancijan Hvastija, Nada Lombardo, Marjan Pogačnik, Jože Rener, Janez Rozman, Mirko Rupelj, Stane Vrhovec, Ivanka Vrhovčak — Glavni urednik: Marjan Pogačnik — Odgovorna urednica: Ivanka Vrhovčak — Tiska: tiskarna »Toneta Tomšiča«, Ljubljana Oproščeno temeljnega davka od prometa proizvodov